

Satiksmes drošības kampaņa Tava priekšzīme – svarīgākā ceļazīme.
Kā pieaugušo un bērnu rīcību uz ielas vērtē speciālisti?

→ 2. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Otrdiena, 2023. gada 1. augusts

Cena
0,95 eiro

Nr. 58
(11 893)

Prezidents sāk ar Kurzemes sirdi

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs savām Latvijas vizītēm par otro pieturvietu bija izvēlējies Kuldīgas novadu un pavadīja šeit saspringtu piektdienu līdz vēlam vakaram.

Rumbas pagasta gaļas liellopu saimniecības *Kolumbi* vadītāja Dace Meldere ar Valsts prezidentu Edgaru Rinkēviču spriež par uzņēmēju iespējām un problēmām lauksaimniecībā.

Prezidents iecerējis apbraukāt visus novadus, sākot ar vienu katrā reģionā. Pirmā vizīte Latgalē bija Krāslavā tuvu austrumu robežai, bet Rietumlatvijā kā pirmā izvēlēta Kuldīga, jo tā ir Kurzemes sirds. E.Rinkēvičs atgādina, ka pie mums viņš viesojies vēl nesen – martā, būdams ārlietu ministra amatā. Šoreiz mērķis bija iepazīties ar uzņēmējiem un lauksaimniekiem, uzklaut viņu grūtības un ierosinājumus ekonomiskās situācijas uzlabošanai. Padūrē viņš apmeklēja kokapstrādes uzņēmumu *Vēvers*, lauksaimniecības uzņēmumus *Amazone* un *Upeskalni AB*, bet Rumbas pagastā apskatīja gaļas liellopu saimniecību *Kolumbi*.

Kuldīgas slimnīcā prezidents ieradās saspringtā dzemdību laikā: nodaļā tikko pasaulē bija nācis 300. bērniņš, un vecāki no valsts augstākās amatpersonas saņēma ziedus. Bet tieši vizītes laikā piedzima 301. un drīz pēc tam arī 302. mazulis. Tikmēr E.Rinkēvičs uzklaušīja slimnīcas vadības, ārstu un medmāsu bažas par pakalpojumu nepieejamību un kritisko medicīniskā un atbalsta personāla trūkumu. Ar deputātiem, pašvaldības speciālistiem un uzņēmējiem pārrunāta gan pilsētas, gan visa novada attīstība. Vizītes beigās Valsts prezidents sniedza interviju *Kurzemniekam* (lasiet nākamajā numurā) un tad steidzās uz Kurzemes NVO

centra rīkotā Demokrātijas festivāla atklāšanu.

„Šodien bija iespēja tikties ar sīkstiem un neatlaidīgiem uzņēmējiem, kuri ar ikdienas darbu rāda lielisku piemēru citiem, ka Latvija spēj eksportēt preces un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību,” atzina prezidents. „Vienlaikus saņēmu nepastarpinātu viedokli par vājo uzņēmējdarbības kredītēšanu no Latvijas komercbanku puses un par vajadzību stiprināt profesionālo izglītību. Ceru, ka Kuldīgas vecpilsēta pavisam drīz tiks iekļauta UNESCO pasaules kultūras mantojuma sarakstā.”

Daina Tāfelberga
Lailas Liepiņas foto

Senioru saietā ar devīzi **Pie Ventas ziedu laikā** Skrundā – ap 470 dalībnieku.

→ 5. lpp.

Reportāža no **Demokrātijas festivāla** Kuldīgā.

→ 12. lpp.

Kurzemiece **Dina Emeriha** (pa kreisi) uz Vācijas aizbrauca pirms 23 gadiem: „Esot projām no mājām, sāku vairāk novērtēt latviskumu.”

→ 8. lpp.

Kuldīdznieks **Mārtiņš Bubinduss** audzē visdažādākos augus. Vaļasprieks pāraudzis mazā uzņēmējdarbībā.

→ 10. lpp.

Piektdien 4. augustā

- Sarunā – Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs.
- Pieminot Ruču.
- Ārzemju tūristi Kuldīgā.
- Kas jauns Īvandē.
- Riteņbraucējs Gusts Lapiņš.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Cik tas uztrauc ierindas cilvēku?

Līga
Gabrāne

Nesen kāds jauns vīrietis Kuldīgas centrā pie Pilsētas laukuma un veikala *Dzērieni bez uzcelojuma* diezgan uzmācīgi stājās man ceļā un skaidroja visus viņam pieejamos argumentus, kāpēc viņš man lūdz naudu alum. Nu, protams, žēl cilvēka, kurš tik cieši sadraudzējies ar alkoholu un, būdams spēka gados, acimredzot nespēj nopelnīt naudu, lai paša vajadzībām pietiktu. Naudu es neiedevu, jo saprotu, ka pēc būtības palīdzēt viņam šajā situācijā nevaru. Kārtējais grādīgais dzēriens ved dziļāk atkarības purvā, un nav zināms, kad viņš no tā izklūs un vai vispār...

„Pēc patērētā alkohola daudzuma Latvija ir pirmajā vietā Eiropā, un diez vai ar to gribam lepoties.”

Saeimā iesniegti Veselības ministrijas grozījumi Alkohola aprites likumā, kas pirmajā lasījumā jau izskatīti. Vairāki priekšlikumi ir jauni tirdzniecības ierobežojumi, piemēram, viens paredz, ka svētdienās alkoholu varētu tirgot tikai līdz 15.00, cits – liegt alkoholu pārdot degvielas uzpildes stacijās.

Šī nav pirmā reize, kad Veselības ministrija cenšas alkohola pieejamību ierobežot, taču

priekšlikumi tiek noraidīti, jo stiprāks izrādās nozares lobījs.

Pēc patērētā alkohola daudzuma Latvija ir pirmajā vietā Eiropā, un diez vai ar to gribam lepoties. Vai tirdzniecības ierobežojumi ir vienīgais veids, kā panākt rezultātu? Un kā mēs to mērīsim? Manuprāt, būtiskākais jau nav pārdoto vai nepārdoto pudeļu daudzums, bet gan tas, lai tauta nenodzeras un nedegradējas.

Kā piemērs mums tiek minēta Lietuva, kurā kopš 2018. gada alkohola tirdzniecība atļauta tikai no 10.00 līdz 20.00 darbdienās un no 10.00 līdz 15.00 svētdienās. Tur nesenā pētījumā secināts, ka pārdošanas laika saīsināšanas dēļ sarucis vīriešu nāves gadījumu skaits svētdienās un pirmdienās.

Manuprāt, ļoti būtiska sastāvdaļa cīņā ar šo problēmu ir sabiedrības izpratnes un uzskatu maiņa. Diez vai gribam būt slaveni ne tikai ar to, ka esam zeme, kur dzied, bet arī zeme, kur dzer. Taču cik tas uztrauc ierindas latvieti, un ko mēs kopā esam gatavi mainīt?

No sarunām ar cilvēkiem Zviedrijā man atmiņā iespiedies tas, ka gandrīz ikviens sastaptais spriež tā: agrāk mūsu nācija ļoti daudz dzēra, un, apzinoties, kādu postu tas nes, mēs esam daudz ko darījuši, lai tā nebūtu. Un šo stāstu jūs dzirdēsiet ne tikai no mediķiem vai politiķiem, bet arī no cilvēka uz ielas. Izpratne par to, ka alkohols nes postu, ir daudz dziļāka.

Vai Latvijā alkohola politikā notiks reālas pārmaiņas un kādas tās būs, to jau drīz manīsim.

MANUPRĀT

Prezidentu gaidot

Piektdien tika gaidīta Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča vizīte Kuldīgā. Arī pie mums redakcijā. Jutos priecīgi satraukta par iespēju būt tur klāt. Paziņa izsauca: „Es gribētu ar viņu nofotografēties!” Pēc prezidenta ievēlēšanas Latvijas komiķi no skatuves bēdējās: nebūs materiāla jokiem – izskatās, ka šis zina, ko dara. Sekoju līdzi viņa sociālo tīklu ierakstiem, vieglajai valodai, humoram, fotogrāfijām. Izrādās, viņam patīk koncerts Tīguļkalnā, viņš pabužina draudzīgu Krāslavas kaķīti, priecājas par rožu vainagu Tukumā, par mākonī pirms negaisa Jūrmalā... Tieši tāpat kā es, tu un daudzi, daudzi citi. Protams, ir lasāms par viņa darbu loku: tā ir sociālās nevienlīdzības mazināšana, Satversmes tiesas darbība, aizsardzība no vardarbības cietušajiem utt. Bet, varbūt pateicoties tieši kaķītim, mākonim un koncertam, mēs noticam, ka

savus lielos un svarīgos darbus viņš izdarīs.

Latvijas Universitātes Sociālo un politisko pētījumu institūta vadošais pētnieks Juris Rozenvāls secinājis – šis prezidents ir orientēts uz saskarsmi: „Neapšaubāmi Rinkēvičs latviešu publikas vidū ir populārs, turklāt viņa līdzšinējās darbības un paziņojumi apliecina potenciālu gūt nopietnu atbalstu arī krievvalodīgo vidū. Tāpat viņam piemīt humora izjūta, viņš spēj būt gan pietiekami ass, gan reizē saglabāt cilvēcīgu komunikāciju.”

Pēc inaugurācijas un viesu uzņemšanas prezidenta ieraksts tvīterī ir: „Tā tik bija dieniņa!” Pēc Dziesmu svētkiem: „Šī bija skaista diena.” Cerēju, ka pēc vizītes Kuldīgā varētu būt ieraksts: „Šī bija jauka vieta.” Ierakstu bija daudz, un no tiem skaidrs, ka tieši tā viņš arī padomājis.

Laila Liepiņa

PIECI PAR VIENU

Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD), Bērnu klīniskā universitātes slimnīca un Valsts policija sāksi jaunu satiksmes drošības kampaņu *Tava priekšzīme – svarīgākā ceļazīme*, kuras mērķis ir veidot pieaugušo, īpaši vecāku, izpratni par priekšzīmīgas rīcības nozīmi, veidojot drošus bērnu paradumus uz ceļa.

Kā vērtējat situāciju?

NELIETO NE ĶIVERES, NE SĒDEKLĪŠUS

1. Aivars Aksenoks, CSDD valdes priekšsēdis:

– Būtiski ir uzsvērt, ka drošība uz ceļa saistīta ne tikai ar satiksmes noteikumu ievērošanu, bet arī drošības līdzekļu, piemēram, ķiveru, bērnu sēdeklišu, izmantošanu. Diemžēl fakts, ka ķiveres netiek izmantotas, braucot ar velosipēdiem, balansa riteņiem un citiem, ir satraucoša tendence. CSDD dati rāda, ka no visiem riteņbraucējiem tās lieto maza daļa un to neizmanto gandrīz 70% bērnu. Savukārt, braucot ar elektroskrejriteni, ķiveri lieto tikai ap 7% vadītāju.

Viena no pirmajām reizēm, kad bērnam sāk veidoties izpratne par drošību ceļu satiksmē, ir brauciens automašīnā. Taču dati rāda, ka gandrīz 40% autovadītāju bērnu sēdeklišus un paliktņus neizmanto. Priekšzīme, kādu rāda pieaugušie,

JĀSODA BARGĀK

2. Jānis Vitenbergs, satiksmes ministrs: – Mani kā jaunu ministru un mazu bērnu tēvu satrauc lielais to satiksmes negadījumu skaits, kuros iesaistīti bērni. Traumas, kas gūtas, vadot skrejriteni vai neapdomīgi braucot ar velosipēdu, daudzos gadījumos varētu novērst, ja vien būtu atbilstoši noteikumi, kontrole, pienācīga attieksme no pašiem braucējiem un

SKREJRITENĀ NEGATĪVĀ POPULARITĀTE

3. Andis Rinkevics, Valsts policijas priekšnieks:

– Bēdīgo situāciju apstiprina dati: līdz jūnijam to ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuros iesaistīti bērni līdz 18 gadiem, salīdzinot ar periodu pērn, ir audzis par 18%. Mūsu pieredze liecina, ka, augot satiksmes intensitātei, īpaši vasarā, kad ceļus vairāk piepilda mikromo-

SKOLĀ IEMĀCĀS, BET PĒC TAM AIZMIRST

4. Modris Vite, Modra autoskolas īpašnieks:

– Autoskolā mācām satiksmes noteikumus, tai skaitā par bērnu drošību, un topošie vadītāji tos apgūst ļoti labi. Diemžēl pēc vadītāja tiesību iegūšanas attieksme bieži vien mainās. Ļoti labi, ka ir tāda akcija, kas pievērš uzmanību tam, ka bērni ņem piemēru no vecākiem. Pieaugušie arī ir pirmie, kas bērniem ceļu satiksmes noteikumus iemāca praksē: kā šķērsot ielu, kā pareizi braukt ar velosipēdu. Ja paši vecāki ķiveri galvā neliek, tad bērnam grūti to iemācīt. No vecākiem atkarīgs tas, vai bērns tik vests sēdekliņā un piesprādzēts. Ja tas notiek regulāri, bērns to pieņem kā normu. Ir tādi cilvēki, kas vienmēr ievēro visus satiksmes noteikumus, un

SEKAS VAR BŪT UZ MŪŽU

5. Renāte Snipe, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas virsārste:

– Neraugoties uz centieniem dažādos veidos sabiedrību uzrunāt par drošību uz ielas un mājās, situācija katru gadu tikai pasliktinās, un palielinās to bērnu skaits, kas satiksmes negadījumos gūto traumu dēļ nonāk slimnīcā. Visvairāk traumu tiek gūti ar velosipēdiem un skrejriteņiem – gan no braucamā krītot, gan

īpaši vecāki, ar laiku neizbēgami atsaucas arī uz bērniem un jauniešiem, uz viņu izpratni par drošību. Tāpēc kampaņas mērķis ir veidot izpratni par pieaugušo atbildību, kas samazinātu satiksmē cietušo skaitu, un vairāk būtu to, kuri lieto bērnu sēdeklišus, ķiveres, atstarotājus un citus drošības līdzekļus. Aicinām pieaugušos atcerēties, ka bērni no viņiem mācās. Kampaņa vērs uzmanību uz svarīgām situācijām: lietot bērna vecumam atbilstošu autosēdekli, līdz viņš sasniedz 150 centimetru augumu; bērnu vienmēr tajā piesprādzēt; bērniem līdz 12 gadiem, braucot ar mikromobilitātes līdzekļiem, ķivere jālieto obligāti; tā ieteicama ikvienam riteņbraucējam. Tāpat bērniem jāmača, ka līdz 14 gadiem ar elektroskrejriteni nedrīkst braukt un ka tas ir transportlīdzeklis vienam cilvēkam.

lielāka līdzatbildība no vecākiem. Jāpiemin, ka finiša taisnē ir grozījumi Ceļu satiksmes noteikumos, tāpat Saeima apstiprinājusi tādas grozījumus likumā, kas vairākas izmaiņas paredz elektroskrejriteņiem, piemēram, palielinātu sodu par pārkāpumiem, obligātu ķiveri un jebkāda transporta vadīšanas tiesības, lai ar tiem brauktu.

bilitātes līdzekļi, kāpj arī negadījumu skaits. Tas īpaši novērojams aizvadītajos gados, kad populāri kļuvuši elektroskrejriteņi. Tādu negadījumu skaits, kuros iesaistīti bērni līdz 18 gadiem, šogad palielinājies par 62%. Turklāt daudz bērnu tos izmanto neatļautajā vecumā līdz 14 gadiem.

arī viņu bērni vēlāk tā dara. Lielākās problēmas ielās rada skūteri. Tētis vai mamma ar tiem ved bērnu uz bērnudārzu, kaut gan ar to drīkst braukt tikai viena persona. Tāpat zēni vizina meitenes. Velosipēdisti sākuši ķiveres lietot, skūteristi – ne. Turklāt velosipēds ir nedaudz drošāks nekā elektroskrejriteņis, ar kuru var viegli sasniegt lielu ātrumu. Netiek ievērots tas, ka ar skūteri drīkst braukt tikai no 14 gadiem. Ventspilī situāciju grūti kontrolēt, jo tur ir šo riteņlietu noma. Arī Kuldīgā tie parādās arvien vairāk – iespējams, ka vecāki uzdāvina par labām atzīmēm vai citu labu darbu, nepadomājot, ka tāds transportlīdzeklis mazam bērnam nav drošs, kā arī neiemācot satiksmes noteikumus. Rezultāts ir bēdīgā statistika no slimnīcām.

ciešot situācijās, kad kāds cits uzbrauc virsū. Taču skaitļi parāda tikai tendenci, bet mūs satrauc ikkatra bērna veselība, jo pēc kritiena var būt sekas gan uz visu vasaru – tā ir sabojāta –, gan smagākos gadījumos uz visu mūžu. Tāpēc ir svarīgi veicināt izpratni par traumām un sekām, kas iestājas tad, ja drošības pamatprincipi satiksmē netiek ievēroti.

Daina Tafelberga

RUNĀ SPECIĀLISTS

Jāapskata egļu audzes

Andis Purs, Valsts meža dienesta meža un vides aizsardzības daļas vadītājs

Valsts meža dienests aicina meža īpašniekus apskatīt vidēja vecuma un vecākas egļu audzes. Konstatējot egļu astoņzobu mizgrauža savairošanos, īpašniekiem jāvērsas tuvākajā mežniecībā, lai saņemtu apliecinājumu bojāto koku nozāģēšanai sanitārajā cirtē.

Egļu astoņzobu mizgrauža izplatība turpinās. Lidošanas intensitāte atkarīga gan no teritorijas, gan laika apstākļiem, kas šogad ir stipri mainīgi. Lielākie svaigie bojājumi novērojami Gulbenes, Zīguru un Rēzeknes apkaimē, tāpat augsta bojājuma pakāpe saglabājas tajās vietās, kurās tā bija novērojama iepriekšējos

gados, tas ir, Lubānas mitrājā un Gaujas nacionālajā parkā ar īpašu uzsvāru uz Cēsu, Līgatnes un Siguldas apkārtni. No jauna ievērojami postījumi parādās Pierīgā un arī Dienvidkurzemes novadā.

Saistībā ar mizgrauža masveida savairošanos Valsts meža dienests līdz 1. septembrim izsludinājis mežsaimnieciskās darbības ierobežojumus vērtīgajās egļu audzēs visā Latvijā. Vienlaikus tie īpašnieki, kuru audzēs konstatētas mizgraužu svaigi invadētas egles, aicināti tuvākajā mežniecībā saņemt apliecinājumu bojāto koku nozāģēšanai sanitārajā cirtē.

Aicinām meža īpašniekus

egļu audzes apskatīt un pārbaudīt stumbrus, it īpaši tad, ja koki gāzti, izšūpoti vai citādi bojāti. Mizgrauža svaigi invadētas egles var atpazīt pēc aptuveni milimetru lieliem caurumiņiem stumbrā (kukaiņu ieskrejām) un brūniem mizas miltiem, kas sakrājušies pie sakņu kakla. Mizgrauža bojātas egles var būt arī ar zaļām skujām un daļēji nolobījušos mizu. Pēc īpašnieka ziņojuma egļu audzes pārbaudīs mežzinis, lai pieņemtu lēmumu par invadētās audzes nociršanu un slazdu izvietošanu. Tāpat mežzinis var nolemt izvākt atsevišķus kokus, ja vēja gāztas un mizgraužu svaigi invadētas egles tiks konstatētas nelielā

daudzumā.

Informācija par vērtīgajām egļu audzēm un to aizsardzības zonām ir apskatāma Meža valsts reģistra karšu sadaļā, kā arī lietotnē *LVM Geo*. Ar informāciju par cirsmām, kurām ciršana apturēta, meža īpašnieki var iepazīties digitālajā adresē *Gis.vmd.gov.lv/apliecinajumi*. Meklējot pēc koku ciršanas apliecinājuma numura, ir pieejama informācija cirsmu līmenī ar ziņu par cirsmas apturēšanu. Atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem apkopotas dienesta mājaslapā. Neskaidrību gadījumā ar speciālistiem var sazināties e-pastā: *mezaveselib@vmd.gov.lv*.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kas ir demokrātija?

Lāse Juska, Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma projektu vadītāja:

– Demokrātija nozīmē to, ka tiek ņemts vērā katra cilvēka viedoklis un vajadzības. Latvija ir nosacīti demokrātiska valsts. Ļoti bieži kāda vadība lietas sakārtos tā, kā ir izdevīgāk tai, nevis iedzīvotāju vairumam. Vairākuma vēlmes bieži netiek ņemtas vērā. Es piedalos vēlēšanās, taču man neiznāk laika iesaistīties

citā sabiedriskā darbā, bet savu viedokli mēdzu izteikt. Novada pagastu sapulces ir ērtas tiem, kas ir uz vietas, bet ne citiem. Dodoties uz vēlēšanām balsot, es izvēlos, paskatoties, ko cilvēks iepriekš jau izdarījis. Esmu jau pietiekami redzējusi, dzirdējusi un pati uz savas ādas izjutusi, līdz ar to man ir viedoklis par to, ko kāds cilvēks izdarījis. Vienmēr skatos, lai no viņa darbības būtu kas pozitīvs visam mūsu reģionam. Īpaši uzmanību pievēršu solījumiem par infrastruktūras uzlabošanu. Savu balsi nododu arī tad, kad pamanu kādu man aktuālu petīciju portālā *Manabalss.lv*. Medijiem demokrātiskos procesos ir liela ietekme, taču arī tā ir nosacīta. Sabiedrisko domu mediji spēj veidot. Tas, vai tie demokrātiju ietekmē pozitīvi vai negatīvi, ir atkarīgs no konkrētiem medijiem. Tas arī ir ļoti atkarīgs no paša cilvēka, kas klausās, lasa, šo informāciju uzņem un izvēlas, ko viņš grib dzirdēt. Citreiz dzirdam, ka viss ir tikai slikti, bet citreiz, ka viss ir tikai labi.

Kristiāna Celmiņa no Rīgas:

– Demokrātija ir vienlīdzība. Visiem ir savs viedoklis, ko mēs varam izteikt un par tā izteikšanu justies droši. Kopumā Latvija ir demokrātiska valsts. Ir atsevišķas situācijas, kad liekas pretējais, bet vispārēji – jā. Par viendzimuma laulībām, par organizācijas *LGBTQ+* pārstāvjiem domājot, viņiem Latvijā varētu būt grūtāk iejusties un būt pieņemtiem. Aktīvi piedalos vēlēšanās un jūtos droši izteikt savu viedokli. Atzīšos, ka es gan neesmu no tiem,

kuri dodas piketos. Esmu parakstījusi iniciatīvas portālā *Manabalss.lv*. Pastkastītē ienākošās partiju programmas parasti nelasu. Izvēlos vēlēšanu solījumus lasīt vai nu digitāli partiju mājaslapās, vai arī uzticamos ziņu portālos. Laikam esmu cilvēks, kas sabiedriskās diskusijās īpaši neiesaistās. Uzskatu paturu pie sevis, bet nedomāju, ka tie krasi atšķiras no vairākuma viedokļa. Esmu dzirdējusi par tādiem festivāliem kā *Lampa*, bet pati šādās diskusijās neesmu piedalījies. Esmu internetā skatījusies tiešraides par sev aktuālām tēmām. Zinu, ka Kuldīgā katru gadu notiek Demokrātijas festivāls, taču arī tur nav iznācis laika iegriezties. Domāju, ka medijiem kādu uzskatu popularizēšanā ir liela nozīme, taču arī iedzīvotājiem jādama ar savu prātu un jāizlemj, kurā pusē nostāties. Cilvēkiem jāsaprot, ka mediji dažreiz var pastāstīt ko spožāk, nekā tas patiesībā ir, un ka tādos gadījumos pašiem jāizlemj, kam uzticēties.

Inga, kuldīdzniece:

– Mēs dzīvojam demokrātiskā valstī. Pamatā demokrātija ir vārda brīvība. Uz vēlēšanām balsot dodos, jo tas ir katra pilsoņa pienākums. Lasu arī partiju programmas, uzmanību pievēršu solījumiem par reģionālo attīstību. Labprāt piedalos referendumos. Esmu balsojusi vietnē *Manabalss.lv* par petīcijām dzīvnieku brīvībai, jo tas mums nav sakārtots. Latvijā cilvēks ar dzīvniekiem var izrīkoties, kā grib, jo nav nekādas aizsardzības, kā ir citās valstīs. Parakstu vākšanā vajadzētu iesaistīties vairāk. Mēs, latvieši, esam diezgan pašīvi.

Piektdien un sestdien ar plašu programmu un slaveniem viesiem Kuldīgā notika trešais Demokrātijas festivāls (lasiet 12. lpp.).

Kristīne Grēfa-Pureņa no Baldones:

– Demokrātija ir tiesības izvēlēties, paust savu viedokli. Nav runas par to, vai mans viedoklis ir pareizs vai nepareizs, – tas ir mans, un man ir tiesības to izteikt. Latvija ir ceļa sākumā uz demokrātisku valsti. Domāju, ka tas, vai es jūtos droši, paužot savu viedokli, atkarīgs no tēmas. Ja es paustu savu politisko viedokli, tas būtu diezgan droši, bet, ja runātu par jutīgākām tēmām, piemēram, minoritātēm, domāju, ka nejustos tik droši. Mums vēl ļoti daudz jāmacās pieņemt atšķirīgo, arī citādu viedokļus, iekļaut citus, būt līdzās tiem, kuru viedoklis ir atšķirīgs no mūsējā.

Vienmēr piedalos vēlēšanās. Izskrienu cauri partiju programmām, kas ir tie lieli punkti, uz kuru realizēšanu tās solās tiekties. Pavērtēju arī iepriekšējo darbību: cik blauts, cik darīts. Man ir divi mazi bērni, tāpēc man būtiski ir tas, kādu pienesumu katra partija var dot viņu nākotnei. Esmu sekojusi līdzī festivālā *Lampa* notiekošajam. Aktīvi iesaistos balsošanā portālā *Manabalss.lv* un gribētu, lai to dara arī citi. Es skatos, kā ārzemēs cilvēki streiko, kā cīnās par savām tiesībām, un secinu, ka mums katram pašam vairāk vajadzīga uzdrīkstēšanās. Sabiedrībā sasāpējušais jāpaceļ skaļāk, redzamāk, nevis jābubina mājās, kļūstot par dīvāna ekspertiem. Es joprojām mācos būt viena no demokrātiskas sabiedrības locekļiem un citādo mēģinu pieņemt. Mediji cilvēku domas par kādiem tematiem ietekmē. Ir jautājums, cik lielai tautas daļai šie mediji ir pieejami, cik tie runā par neērtajām jeb tabu tēmām un cik saprotami cilvēkam informāciju pasniedz. Viens ir no lielas tribīnes ļoti svarīgo paust ar gudriem vārdiem, kad parasto cilvēku tas nemaz nerasniedz, otrs ir, kad uz ielas uzrunā personīgi.

Mārtiņš Gailītis, mūziķis no kāzu grupas *Zuši*:

– Demokrātija ir līdztiesība – visiem ir vienādas balsojuma tiesības. Es domāju, ka pasaulē neviena valsts nav demokrātiska. Vairāk vai mazāk tā ir fasāde, kas apmierina sabiedrības lielāko daļu un nosaukta par demokrātiju. Realitātē tā nekur neeksistē. Tā ir ilūzija, kurā cilvēks jūtas komfortabli. Vēlēšanās nākas piedalīties, jo sabiedrības vairākums uzspiež, ka tas ir pilsoņa pienākums. Ir tas labais teiciens: „Sākumā tu palīdzī pats sev un tikai tad varēsi palīdzēt citiem.” Bet šeit viss ir otrādi. Atzīšos, ka partiju programmas nelasu. Mēs visi zinām slaveno tēzi par deputāta solījumiem, kas tā arī nekad nerealizējas. Kura partija var noligt labāku mārketinga aģentūru, tai smukāks buklets. Brīvi mediji, manuprāt, nav palikuši. Medijiem arī jāizdzīvo, tāpēc jākalpo saviem maksātājiem. Jo ātrāk mēs kā indivīdi apzināsimies, ka šī pasaule tā iekārtota, jo mazāk būs vilšanās. Referendums un citos procesos nepiedalos, jo uzskatu tos par lieku laika tērēšanu. Neatkarīgi no tava balsojuma vai ierosinājuma viss atkarīgs no tā, cik prasmīgi formulē jautājumu, lai panāktu vēlamu atbildi. Tie visi ir, kā angļiski saka, *smoke and mirrors* jeb, burtiski tulkojot, dūmi un spoguļi.

Kristīne Rutule no Rīgas:

– Manuprāt, demokrātija ir tiesības paust savu viedokli, tiesības visur ceļot un būt atbildīgam par to, kas notiek valstī. Latvija ir demokrātiska, jo mums visas šīs nosauktās tiesības piemīt. Vienmēr dodos uz vēlēšanām. Lielu uzmanību pievēršu sev aktuālajām tēmām – dzīvnieku un vides aizsardzībai. Vietnē *Manabalss.lv* aktīvi parakstu petīcijas, kas skar šīs tēmas, taču redzu, ka tas nedarbojas. Mēs savācam balsis, un nekas nemainās, bet agrāk vai vēlāk, iespējams, tomēr mainīsies. Likumu lēmēji šīs iniciatīvas izskata ķeksīša pēc, un tās apstājas pirmajā līmenī. Pašlaik tas nav efektīvi – tas vienkārši ir veids, kā katrs var paust savu viedokli.

Dāvids Skuška
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Kuldīgas maizi atkal cep

Pamazām darbu atsākusi Kuldīgas maizes ceptuve, ko jūnijā izsolē nopirka SIA *Pārša*.

„Process tikko sācies – strādājam iesildīšanās režīmā ar mērķi atjaunot iepriekšējo ražošanas apjomu,” teic *Pāršas* īpašnieks Gatis Rozenfelds. „Iekustinām prātīgi, lai redzētu, kā viss notiek, un uz priekšu ietu pārdomāti. Sākām ar pieciem darbiniekiem, bet turpmāk pieņemsim vēl citus. Pašlaik tiek cepts ap desmit maizes veidu, tai skaitā iepriekš ļoti iecienītās līnijas: *Garšīgā maize*, *Rievotais batons* un citas. Pagaidām produkcija nopērkama *Aibes* un *Saldo* veikalos, degvielas uzpildes stacijā *JK*, kā arī tiek vesta uz dažām tirdzniecības vietām ārpus Kuldīgas. Drīzumā plānojam piegādāt *Citro* un *Eldo* tīklam. Produkcijai saglabāts Kuldīgas maizes ceptuves zīmols.”

Kurzemnieks jau rakstīja, ka jūnija sākumā SIA *Kuldīgas maizes ceptuve* darbu pārtrauca un tika sāta likvidācija. Darbu zaudēja ap 60 cilvēku. Drīz pēc tam par 98 000 eiro ražotni nosolīja *Pārša*, kas bija vienīgā pretendente. Izsolē iegādātas iekārtas un produktu receptes, bet ēkas tiek nomātas no iepriekšējam īpašniekam Dāvidam Šternbergam piederošās SIA *Kuldīgas RPB*. Jaunā īpašnieka darbības pamata nozare ir tirdzniecība, kā arī nekustamie īpašumi un bioloģiskā lauksaimniecība.

Daina Tāfelberga

Centra vidusskolu vadīs Kristis Felš-Milbergs

Par Kuldīgas Centra vidusskolas direktoru apstiprināts līdzšinējais matemātikas un uzņēmējdarbības skolotājs, direktora vietnieks izglītības darbā Kristis Felš-Milbergs. Pirmā darbdiens šajā amatā būs rītdiena, 2. augusts.

Jau rakstījām, ka ilggadējā direktore Brigita Freija devusies pensijā, tāpēc pašvaldība izsludināja konkursu, un tajā pieteicās divi pretendenti.

Par vēlmi pieteikties K.Felš-Milbergs domes deputātiem sacīja: „Četrus gadus laikā esmu sajūts piederību skolai – tā veidojusies manu vērtību dēļ, un tās sakrīt ar skolas vērtībām. Esmu gatavs jauniem izaicinājumiem, jo man patīk augt un attīstīties.” Nākotnē viņš saredz to, ka Kuldīgas Centra vidusskola varētu kļūt arī par ģimnāziju, pieminot, ka process jau sācies. „1. septembris ir pēc mēneša, un pašlaik notiek pārvākšanās uz izremontēto skolu,” teic jaunais direktors.

K.Felš-Milbergs strādājis loģistikas un ražošanas uzņēmumos, vēlāk iesaistījies programmā *Iespējamā misija*. Pašlaik viņš Banku augstskolā studē maģistra programmā *Inovātīvā uzņēmējdarbība*.

Inta Jansone
Ilzes Grīnfeldes arhīva foto

Sākot ar trešdienu, Kuldīgas Centra vidusskolas direktors būs līdzšinējais vietnieks Kristis Felš-Milbergs.

Atbalsta 11 restaurācijas ieceres

Pašvaldības konkursā par kultūras pieminekļu restaurāciju mazajā programmā saņemti 12 pieteikumi. Komisija apstiprināja 11, jo viens neatbilda nolikumam.

Jau rakstījām, ka konkursā var saņemt 70% no objekta vai izstrādājuma saglabāšanas attiecināmajām izmaksām, nepārsniedzot 3000 eiro. Atbalsts paredzēts būvniecības elementu (logu, durvju, slēģu u.c.) atjaunošanai vai maiņai, ja saglabājamās ēkas daļa ir pieejama sabiedrības apskatei un ir valsts, reģiona vai vietējās nozīmes kultūras piemineklis. Kopējais pieprasītais līdzfinansējums – aptuveni 29 000 eiro.

Inta Jansone

Apstiprinātie projekti

1. Fasādes uzturēšana ēkai 1905. gada ielā 1 (SIA *Madana ST*).
2. Dzīvojamās mājas Alunāna ielā 5 ārdurvju restaurācija (Katrīna Lulle).
3. Jaunu koka logu izgatavošana, nomainot pakešu logus, Baznīcas ielā 27 (Aija Asne).
4. Logu maiņa Jelgavas ielā 16-7 (SIA *Dz4*).
5. Ārdurvju maiņa Kalna ielā 7 (Gatis Rožkalns).
6. Ārdurvju maiņa Kaļķu ielā 2 (Naomi Maijas pilnvarotā persona Heda Auziņa).
7. Koka logu restaurācija Liepājas ielā 8-10 (Undine Pallo).
8. Durvju atjaunošana Liepājas ielā 43-1 (Agrita Staško).
9. Divu logu un slēģu restaurācija Mālu ielā 18 (SIA *Adrese*).
10. Logu, slēģu un durvju atjaunošana Smilšu ielā 17-2 (Elita Roze).
11. Durvju atjaunošana Ventpils ielā 25-1 (Vasilijš Vačiļa).

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Strīdas kaimiņi un ģimenes, Klondaikā joprojām kaujas, suņi biedē lopus

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieka vietiece Ineta Meiere.

24. jūlijs. Ventpils ielā jaunais stārķēns nokritis no jumta: uz kājām turas, bet palidot nevar. Ziņojam domes vides speciālistei, kas apņemas par putnu parūpēties. Pāraudzinām divus iereibušos, kas Pureņu ielā uzvedas nesmuki un lamā garāmgājējus. Pelčos pie garāžām atrasta kaste ar kaķēnu. Patversmi nevar savzināt – dzīvnieciņu atvedam uz policiju, līdz tiks atrasta cita mājvieta. Neatliekamā palīdzība lūdz nogādāt mājās vīrieti, bet zināms, ka dzīvesvietā viņu nepieņems, tāpēc vedam uz izolatoru. Lapeglu ielā pie garāžām pakritis piedzēries velosipēdists. Pamodinām, viņš dodas prom, riteni stumjot. Drīz saņemam ziņu, ka guļ Parka ielā. Transportējam mājās un rakstām soda lēmumu.

25. jūlijs. Pēc pusnakts vīrietis iecirknī sūdzas, ka netiek galā ar dzīvesbiedri, kas ālējas un neļauj gulēt. Ierodoties konstatējam, ka vīrs pats bijis agresīvs un turpina draudēt. Nolemjam, ka no ģime-

nes viņš jānošķir. Sieviete tiek aizvesta uz slimnīcu, jo viņai nodarīti miesas bojājumi. Lietu nododam Valsts policijai (VP). Rīta pusē Lapeglu ielā ģimene sastrīdējusies par bērna audzināšanu, sieviete ar bērnu dodas pie radiem. Informējam bāriņtiesu.

26. jūlijs. Planīcas ielā kaimiņi strīdas par auto novietošanu pie daudzdzīvokļu mājām, bet kompromiss jārod pašiem. Dzīrnavu un Liepājas ielas krustojumā salocīta ceļazīme – videoierakstos meklējam vainīgo. Pa Pētera ielu pretēji virzienam brauc motorollers, un braucējam nav ķiveres. Pusi aizturam, viņš nav pilngadīgs, tāpēc būs jāatbild kopā ar vecākiem.

27. jūlijs. Četros naktī zemieks konstatējis, ka pārrauts aploka elektriskais gans un liellopi izklīduši. Vainīgi esot kaimiņa suņi, kas tos sabaidījuši. Semināra parkā kompānija trokšņo – sapulcējušies gandrīz visi mums zināmie dzērāji: divi paiet vairs nevar, tos vedam uz izolatoru, pārējos izklīdinām. Plostu ielā vairākas dienas nepatīkama dūmu smaka –

mucā tiek dedzināti dēļi. Mājas īpašnieku brīdinām, un viņš sola tā vairs nedarīt.

28. jūlijs. Pilsētas laukumā pie *Saldo* vairāki dzerot, bet, pamatot policiju, tie pamanās nozūst. Rendā festivāla *Trubadūrs* telšu pilsētiņā kāds rendnieks sadzēries guļ zemē, vedam uz mājām. Ķiršu alejā traucē nopļautas zāles kaudze, īpašnieks solās aizvēkt. Pie Skrundas šosejas apļa kļīst veca sieviete, kas neatceras, kur dzīvo. Noskaidrojam, ka tā ir pansionāta *Venta* iemītniece. Grants ielā iedzīvotāji dusmojas, ka daudzdzīvokļu mājas pagalmā automašīna iebraukusi, ignorējot aizliegumu. Planīcas ielā kaimiņi atkal sauc policiju, lai sadalītu auto stāvēšanas tiesības.

29. jūlijs. Pusnaktī zvana no Ābeļciema – Ventas pretējā krastā mūzika skan tik skaļi, ka nevar gulēt. Trokšņotājus sameklējam un brīdinām. Raiņa ielā bērna klātbūtnē piedzēries pāris strīdas, jau ieradušies VP kolēģi. Ap diviem naktī zvana vīrietis, kurš baidās par paziņu *Klondaikā* – ka netiek piekauts. Pievēršamies

videonovērošanai. Norādīts jaunietis drīz dodas prom, un neviens viņam neseko. Ap septiņiem redzam, ka kautiņš pie *Klondaikas* notiek. Ierodamies, kad kaušļi izlīguši. Krasta ielā automašīnas saliktas tā, ka iedzīvotāji nevar pārvietoties. Planīcas ielā māte ar dēlu strīdas, kādas televīzijas pārraides skatīties. Akmeņu ielā palīdzam vīrietim izklīst no taromāta, kam aizcirtušās durvis. Dzērājs guļ uz iemīlotā soliņa Liepājas ielā, vēlāk tur trīs vīrieši dzer, vienu nākas vest uz izolatoru, jo paiet nespēj. Skrundā pa Kuldīgas ielu tumsā iet vīrietis bez atstarotājiem.

30. jūlijs. Ap pusvieniemi naktī mums sūdzas par skaļu mūziku *Klondaikā*. Vēlāk tur notiek konflikts, ko izmeklē VP. Arī dienā tur kaujas, bet cietušo un pretenziju nav. Pa Liepājas ielu iet iereibuši jaunieši, bet likumu nepārkāpj. Pureņu ielā divas personas iekārtojušās uz dzīvi mājas bēniņos. Raidām prom, iesakām vērsties sociālajā dienestā. Mucenieku ielā pie *Rimi* autovadītājs šķērso nepārtraukto līniju. Konflikts gi-

menē Skrundas ielā – bērna tēvam nepatīk, ka mamma paņēmusi četrus mēnešus veco zīdaiņu un devusies izklaidēties. Sieviete lietojusi alkoholu, un par to izrunājams. Bērnu atstājam, lai pieskata tēvs, informējam bāriņtiesu. Vīgriežu ielā dzērājs guļ kāpņu telpā. Veikala *Maxima* apsargs ziņo par kautiņu stāvlaukumā: jauniešus nomierinām, vedam uz policiju, lai sāktu administratīvo procesu. Nīkrāces pagasta Dzeldā kaimiņu konflikts: sastopam divus iereibušos, trešais jau devies prom. Pie kultūras centra četri jaunieši skaļi klausās mūziku – liekam izslēgt.

Šajā nedēļā atkārtoti pārbaudām vairākas vietas, kuru īpašnieki brīdināti, ka īpašums jāsakopj. Jaunmuižā noteiktais nav izpildīts. Daudzi soda lēmumi un brīdinājumi autovadītājiem par stāvēšanas pārkāpumiem, visvairāk Baznīcas ielā 13 un 34, Stendes ielā 2a (pie *Riverside*). Brīdināti autovadītāji Liepājas ielas posmā, kurā ierīkota jauna zīme *Apstāties aizliegts!*, kamēr notiek Aizputes ielas remonts.

Pierakstījusi Daina Tāfelberga

Seniori prot svētkus svinēt

Senioru komanda no Ēdoles Skrundā pilda uzdevumu pie viena no kuršu ķoniņu krēsliem. Te darbojas kluba *Skrundas ceriņi* vadītāja Velga Bartašus, un viņa liek atminēt krustvārdu mīklu.

Seniori estrādē sēdēja pie svētku galdiem, un katrs ieradās ar groziņu.

Kuldīgas novada senioru srietā ar devīzi *Pie Ventas ziedu laikā* Skrundas estrādes parkā bija sapulcējušies ap 470 dalībnieku, un šoreiz pasākumu caurvija romantiskā ziedu tēma.

NO PUĶĒM VISMĪLĀKĀS

Novada senioriem ir tradīcija reizi gadā tikties citā vietā, un šoreiz viesus uzņēma Skrunda. Visi tika aicināti ņemt līdzī savas ziedu kompozīciju kopīgai izstādei *No puķēm vismīlākās*. Tā bija apskatāma turpat parkā – kompozīcijas bija gan no mākslīgajiem, gan dabīgajiem ziediem.

Par to, kā gatavojuši mājas darbu, stāsta Inese no Ēdoles: „Mēs sanācām kopā, apspriedām, kādas varētu būt idejas, un viena tika realizēta. Kādam mājās podā bija izaugušas skaistas petūnijas, un tās mēs papildinājām ar rožu pušķiņiem. Mums tad tā skaistākā no puķēm ir rozīte.”

KONINU KRĒSLI UN LĒĢENDAS

Pasākuma dalībnieki nelielās grupiņās devās izzinošā ekspedīcijā *Pasakas par ziediem*. Tās laikā bija jāizpilda uzdevumi kontrolpunktos, kas iekārtoti kuršu ķoni-

Vienu pieturpunktu, kurā jāpaveic uzdevumi, vada kluba *Skrundas ceriņi* dalībniece Dzidra Vjaksa, kura stāsta leģendu par kuršu ķoniņu Veisenu.

ņu krēslos. Estrāde atrodas senajā Skrundas pilskalnā, un to ieskauj jūtas. Katru vakaru pirms saules rieta viņš iznāca šajā vietā pie Ventas, lai ar baltu lakatiņu pamātu mīļotajai. Viņa esot atradusies tur – Ventas kalnā, kur mūsdienās ir Skrundas skatu rāmis. Tāpēc dalībnieku uzdevums šajā kontrolpunktā ir no maziem gabaliņiem salikt attēlu, kurā šī vieta redzama šodien. Pēc tam var vietu

Kluba *Skrundas ceriņi* dalībniece Dzidra Vjaksa vadīja aktivitātes pie krēsla, kas nosaukts Veisena vārdā. „Leģenda vēsta, ka senenos laikos kuršu ķoniņam

Veisenam bija slepena mīlotā, pret kuru viņam bija romantiskas jūtas. Katru vakaru pirms saules rieta viņš iznāca šajā vietā pie Ventas, lai ar baltu lakatiņu pamātu mīļotajai. Viņa esot atradusies tur – Ventas kalnā, kur mūsdienās ir Skrundas skatu rāmis. Tāpēc dalībnieku uzdevums šajā kontrolpunktā ir no maziem gabaliņiem salikt attēlu, kurā šī vieta redzama šodien. Pēc tam var vietu

Dalībnieki bija aicināti ņemt līdzī savu kompozīciju kopīgai izstādei *No puķēm vismīlākās*.

apskatīt dabā un nofotografēties,” stāsta Dz. Vjaksa. Kad dalībnieki liek attēlus, viņa fiksē laiku, lai noteiktu ašākos.

PAR DZĪVI NESŪDZAS

Svētkos sastopam arī Rudbāržu kultūras un sporta organizatori Inesi Ozoliņu, kura gādāja par rudbāržnieku piedalīšanos. Viņa stāsta: „Pagasta seniori ir atbraukuši kuplā skaitā – pavisam 24. Viņi izstaigāja ķēniņu krēslus, minēja krustvārdu mīklas, dziedāja, paveica citus uzdevumus. Pēc atpūtas pauzes visi gaida dziedātāja Ainara Bumbiera uzstāšanos. Rudbāržu seniori jūtas ļoti labi un ir patiešām priecīgi par šiem svētkiem. Pirms pasākuma bija

lietus, un mēs bijām sabijušies, kā nu būs. Taču tagad spīd saule un viss ir lieliski!”

Skrundas estrādē varēja sēdēt pie gariem svētku galdiem, un katrs līdzī paņēmis savu groziņu. Vairāki svētkos sastaptie atzina, ka par būšanu kopā ir priecīgi un par dzīvi negrib sūdzēties. Tas sasauca ar to, ko, seniorus uzrunājot, sacīja Kuldīgas novada domes priekšsēde Inese Astaševska: „Gribu jums novēlēt – esiet tādi, kādi esat šobrīd! Lai gan jums pašiem tā nešķiet, bieži jūs esat tie, kas mūs iedvesmo iet uz priekšu un darīt. Skatoties, kā jūs atpūšaties un protat dzīvot, mums ir, ko mācīties. Lai arī turpmāk jūs dzīvi nevis izdzīvotu, bet dzīvotu, kā to darāt šodien!” Savukārt Skrundas pilsētas un pagasta pārvaldes vadītāja Guna Skrebele sacīja: „Katrai sabiedrībai ir pamats, un jūs esat tas pamats, no kā iegūstam zināšanas un pieredzi.”

Svētku dalībniekus priecēja harizmātiskais un ar humora izjūtu apveltītais dziedātājs, skrundenieks Ainars Bumbieris. Neizpalika arī ierastā tradīcija loterijā noskaidrot, kur notiks nākamais senioru saiets. Domes priekšsēde I. Astaševska izvilka lapiņu, uz kuras bija rakstīts *Ēdole*.

Rotaļu laukums Skrundā, Dārza ielā, ir spilgtās krāsās, un tajā ieklāts segums, kas mazina triecienu, lai krītot mazie nesasītos.

Atklāj košu laukumu bērniem

Skrundā, Dārza ielas 6., 8. un 10. nama pagalmā, svinīgi atklāts jaunais rotaļu laukums. „Es priecājos, ka ir sakārtota vide un bērniem ir, kur spēlēties,” saka Valda Veisa, kuru sastapām daudzdzīvokļu mājas pagalmā.

Kā sacīja pilsētas un pagasta pārvaldes vadītāja Guna Skrebele: „Latviešiem ir sakāmvārds *Labs nāk ar gaidīšanu, silts ar sildīšanu*. Esam sagaidījuši skaisto rotaļu laukumu, kas Skrundā ir pats košākais.” Pasākumā piedalījās arī Kuldīgas novada domes priekšsēde Inese Astaševska, kura puda prieku, ka te izvietoti arī tādi elementi, kas piemēroti bērniem ar kustību traucējumiem. Vairāki desmiti mazo skrundenieku kopā ar vecākiem

steidza šo vietu izmēģināt. Mazās meitenītes, kas jaunajā laukumā spēlējās, sacīja, ka viņām te patīk un ka viņas nāk bieži.

Bērnu laukumā ir daudzveidīgs ierīču klāsts – uz gumijas seguma ir rotaļu komplekss, šūpoles mazuļiem, vingrošanas rīki, spēles, kā arī šūpoles un karuselis, kas pielāgots bērniem ar kustību traucējumiem. Blakus ierīkoti divi soli un atkritumu urna, malā iestādīti koki. Bērnu laukums ir pieejams ikvienam.

Būvdarbus paveica SIA *GoPlay*, būvuzraudzību nodrošināja SIA *BaltLine Globe* un Aldis Kasakovskis. Objekta izmaksas ir 57 537 eiro.

Daudzveidīgā un valdzinošā

Līdz ceļojumam par Melnkalni zināju visai maz – tikai to, ka tā ir neliela valsts Balkānu pussalā, bijušajā Dienvidslāvijā. Bija dzirdēts, ka zeme esot ļoti skaista. Protams, kalni, jūra...

KLIMATS

Kaut arī valsts nav liela, tā ir daudzveidīga – no Vidusjūras klimata piekrastē līdz izteikti kontinentālam centrālajā daļā. Savukārt ziemeļos sniegs kalnu virsotnēs saglabājas pat vasarā. To visu var paspēt izbaudīt vienas dienas ceļojumā apkārt valstij. Piekrastē gaisa temperatūra vasarā ir ap +40, iekšzemē par pieciem grādiem karstāk. Savukārt ziemā piekrastē ir vidēji par pieciem grādiem siltāk nekā galvaspilsētā Podgoricā.

Melnkalne skaitās viena no mitrākajām vietām Eiropā. Tādēļ tūrisma sezona sākas tikai maija beigās, jo maijā un jūnijā sākumā gandrīz katru dienu līst. Melnkalnē silts lietus līst piecas līdz desmit minūtes un ceļojumam netraucē. Pēc mirkļa atkal spoži spīd saule. Bieži vien tā nepārstāj spīdēt arī lietus laikā. Melnkalnē saule spīdot 240 dienu gadā. Jau maija beigās Budvas Rivjērā mūsu, baltiešu, izpratnē vasara ir pilnā plaukumā: gaisa temperatūra ap plus 30, ūdens – ap 23. Peldsezona ilgst 180 dienu, tātad gandrīz pusi gada. Bez tam Adrijas jūrā var peldēt bez piepūles, jo tā ir trešā sāļākā pasaulē. Sāls koncentrācijas ziņā to pārspēj Nāves jūra un Sarkanā jūra.

IEDZĪVOTĀJI UN TRADĪCIJAS

Lielākā daļa iedzīvotāju ir pareizticīgie (74%), taču 17% ir musulmaņi. Šis reliģiskās minoritātes klātbūtne vairāk jūtama dienvidu daļā, tuvojoties Albānijas robežai. Vietējie saka: mazajā valstī visu reliģiju pārstāvji sadzīvo draudzīgi.

Par valsts valodu tā arī skaidrībā netiku. Oficiāli tā skaitās melnkalniešu valoda, taču to dēvē arī par horvātu-serbu valodu. No 1929. līdz 2003. gadam pastāvēja apvienotā Dienvidslāvija, kurā ietilpstošo valstu saraksts gadu gaitā vairākkārt mainījies. 20. gadsimta otrajā pusē Dienvidslāvijas Sociālistiskajā Federālajā Republikā (DSFR) ietilpa sešas republikas: Bosnija un Hercegovina, Horvācija, Maķedonija, Melnkalne, Serbija un Slovēnija. Visi runāja vienā valodā – dienvidslāvu. Pēc Dienvidslāvijas sabrukuma, kad bijušās republikas kļuva par patstāvīgām valstīm, tās vairs negribēja runāt dienvidslāvu valodā un pasludināja katra savu, kas patiesībā esot vienas valodas dialekti: serbi saprot melnkalniešus, un tie savukārt brīvi sarunājas ar horvātiem.

Kā zinām no savas vēstures, mazu

valstu iedzīvotājiem par savu zemi un neatkarību bieži nācies cīnīties ar dažādiem iebrucējiem. Tāpat klājies melnkalniešiem. Tādēļ katrā ģimenē bija būtiski vismaz vienam no dēliem uzņemties dzimtas aizsardzību. Ko darīt, ja dzimst tikai meitenes? Tad dzimtas apspriedē izlemts, kurai meitai jāklūst par aizstāvi. Meiteni par virdzīnu (tā dēvēja dzimtas izvirzītās aizstāves) izvēlēja 12–13 gadu vecumā. Šāds pienākums uzskatīts par ļoti lielu godu. Kopš tā brīža meitenes dzīve būtiski mainījies: viņa vairs nav drīkstējusi valkāt svārkus – staigājusi tikai biksēs, apgūvusi prasmī rīkoties ar zobenu un citiem cīņas ieročiem, nav drīkstējusi precēties un daudz smēķējusi, lai balss būtu zemāka. Būfībā meitene uz mūžu nolemta vientulībai. Interesanti, ka tradīcija pārdzīvojusi arī 20. gadsimtu: pēdējā virdzīna mirusi tikai šī gadsimta sākumā.

Starp melnkalniešu īpašībām minēta viesmīlība un... slinkums. Pēdējo kaimiņiem esot piedēvējuši albāņi. Ko dara melnkalnieši? Iespējamo defektu pārvērš par efektu, proti, izveido paši savus būšļus un darba laika kārtību. Minēšu piemērus: 7.00 darba laika sākums, 7.45 ierašanās, 8.00 pārtraukums rīta kafijai, 8.15 ziņu pārskatīšana, 9.00 brokastis, 11.00 atgriešanās pie darba pienākumiem, 11.15 kafijas pauze utt. Savukārt melnkalniešu 1. bauslis skan šādi: „Cilvēks piedzimst noguris, lai pēc tam visu dzīvi atpūstos.” No tā izriet pārējie deviņi bausļi. Gan dienaskārtība, gan bausļi dažādās valodās ir uz suvenīriem (magnētiņiem, virtuves dēļšiem, krūzīšu paliktņiem u.c.). Tā teikt, ja jau uzskatāt mūs par slinkiem, tad saņemiet arī! Par melnkalniešu izslavēto slinkumu pārliecināties neizdevās, taču ar humora izjūtu gan viņiem viss kārtībā.

Vēl interesants fakts – Melnkalnes vīrieši ir otri garākie Eiropā, vidēji 1,92 metri. Arī sievietes ir garas un slaidas, taču par vidējo garumu vēsture klusē. Ar savu 1,70 metru augumu sajutos maza...

KOTORAS LĪCIS

Vieta, kuras dēļ vērts doties uz Melnkalni, ir 32 km garais Kotoras līcis, kas atzīts par vienu no 15 skaistākajiem līčiem pasaulē. To sauc arī par Balkānu fjordu, taču ģeologi nepiekrīt, jo Norvēģijas fjordu un Kotoras līča izcelsme esot atšķirīga. Tomēr no valodniecības viedokļa jēdziens

Sv. Georga sala Kotoras līcī.

Kotoras līcis no serpentīna augstākā punkta – 25. pagrieziens.

Morčaš kanjons pārsteidz ar neticami dziļu ūdeni. Tālumā redzams valstī augstākais tilts, pār kuru uzbūvēta maksas autostrāde.

Viena no Melnkalnes vizītkartēm – Taras kanjons.

fjords precīzi atbilst šim līcim, proti, šaurs, dziļš, bieži vairākus desmitus kilometru garš, izlocīts jūras līcis ar atzarojumiem un stāviem, augstiem krastiem.

Savu nosaukumu līcis ieguvis no pasakaini skaistās Kotoras pilsētas, kas atrodas tā krastā. Pirmoreiz rakstos šī pilsēta minēta 168. gadā p.m.ē., taču cilvēki to apdzīvojuši vēl senāk. Kotoras vecpilsēta iekļauta UNESCO pasaules kultūras mantojuma sarakstā. To ieskauj iespaidīgs, venēciešu laikā būvēts aizsargmūris. Vecpilsētā var iekļūt pa vairākiem vārtiem, slavenākie ir Jūras (rietumu) vārti, kurus rotā akmeņi iecirsts uzraksts: „Sveša mums nevajag, bet savējo neatdosim.”

Ir vērts izbaudīt viduslaiku šauro ieliņu šarmu, iegrieztiem veikalīņos. Vecpilsētā laiski gulšņājošie kaķi, kas kļuvuši par Kotoras simbolu, rada asociācijas ar Grieķiju. Kotorā iekļauta arī dažu kruīzu maršrutos, tādēļ te var aplūkot līcī pietājušos lainerus. Ja pietiek laika, no Kotoras pa 1350 pakāpieniem var doties kalnup uz cietoksni. Skats, kas no tā

paveras uz pilsētu un līci, liek elpai aizrauties. Ilgaus kāpiens kalnā pie tā vainojams tikai daļēji...

Runājot par Kotoras līci, bez ievērtības nedrīkst atstāt vēl vienu lielisku pilsētu – Perastu. Par to mēdz teikt: Kotoras līcī ieslīdējusi Venēcija. Šī ir viena no greznākajām Melnkalnes pilsētām. Te izveidota Balkānos pirmā jūrskola. Par venēciešu laika vērtībām liecina fakts, ka nelielajā pilsētā esot vairāk nekā 200 piļu un tikai trīs baznīcas... Kaut arī lielākā daļa piļu nav saglabājušās, šķiet, Perastas vienīgā iela manī atstāja dziļāku iespaidu nekā tās slavenā māsa Kotorā.

Līcī iepretim Perastai atrodas divas salas. Uz Sv. Georga salas atrodas neliels vīriešu klosteris, tādēļ tūristiem tā nav pieejama. Savukārt Klinšu Dievmātes sala (*Gospa od Škrpjela*) veidota mākslīgi. Leģenda vēsta, ka divi zvejnieki tās vietā uz klints ieraudzījuši Dievmātes ikonu un uztvēruši kā zīmi, ka te jābūvē baznīca, tādēļ daudzu gadu laikā tur nogremdēts vairāk nekā 100 ar akmeņiem piekrautu kuģu.

Kopš tā uzbūvēta, jūrnīki pirms došanās jūrā šajā baznīcā lūdz Dievmātes aizsardzību. Nelielajā kapelā svētdienās joprojām notiek dievkalpojumi, to iecienījuši jaunie pāri laulību noslēgšanai. Baznīcīņas otrajā stāvā muzejā var iepazīt salas vēsturi. Ievērtības cienīgākais eksponāts ir glezna, kuru jūrnīka sieva izšuvusi 25 gadus, gaidot vīru atgriešanos mājās. Tā darināta ar smalkiem zelta un sudraba diegiem, kā arī sievietes matiem, kas garo gadu laikā nosirmojuši.

Pieminēšanas vērts ir arī Kotoras serpentīns, kas pilsētu savieno ar Ņeguši ciemu, kur tiek gatavots slavenais *pršut* – īpašos apstākļos kalnu gaisā vītinātais šķiņķis. No augšējā pagrieziens (25.) paveras elpu aizraujošs skats uz Kotoras līci un tajā pietājušajiem kruīza kuģiem.

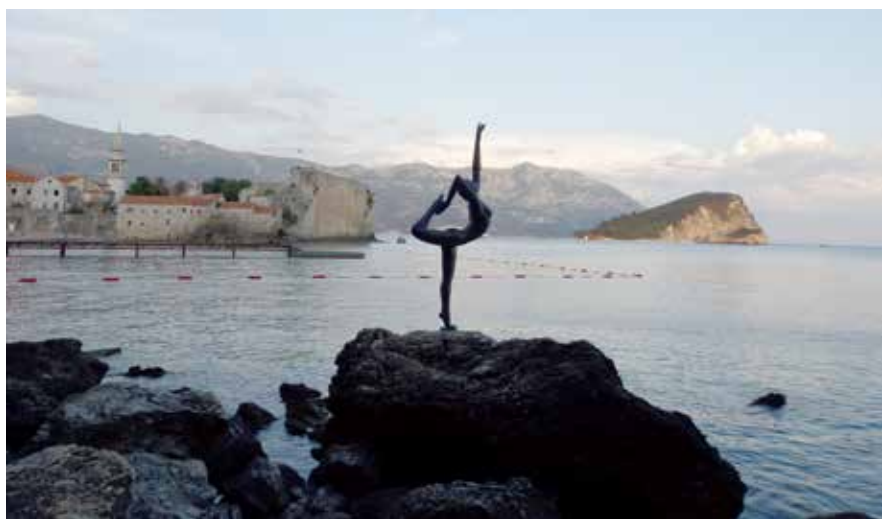
BUDVAS RIVJĒRA

Tā sauc Adrijas jūras piekrasti no Budvas līdz Petrovacai. Te izkārtojās lielākas un mazākas kūrortpilsētas.

Melnkalnes slavenākais kūrorts

Melnkalne

Violas Vītolbergas teksts un foto

Skats uz Budvas vecpilsētu un tās simbolu – Balerīnu.

Laiskie kaķi valdzina ne tikai bērnus vien.

Sv. Stefana sala nevienai neatstāj vienaldzīgu.

Džurdževića tilts virs Taras upes slejas 172 metru augstumā.

Pilsētu Perastu salīdzina ar Venēciju, kas piestājusi Kotoras līči.

Ja kādam (tāpat kā man) par Melnkalni nav īsta priekšstata, sāksim ar visai sausiem faktiem.

- Visi zinām, kā izskatās Itālija. Iztēlojamies Itālijas *zābaka* papēdi un no tā kartē vai domās austrumu virzienā pāri Adrijas jūrai velkam taisnu līniju. Līdz atduramies tieši Melnkalnē, proti, Adrijas jūras austrumu krastā tā atrodas starp Horvātiju un Albāniju.
- Oficiālais nosaukums latviski – Melnkalnes Republika, oriģinālvalodā – Crna Gora, Eiropā un citur pasaulē to pazīst kā Montenegro. Platība ir tikai 13 800 km², proti, aptuveni piektdaļa no Latvijas. Melnkalne kā neatkarīga valsts radās 2006. gadā, kad izstājās no savienības ar Serbiju, kas izveidojās pēc Dienvidslāvijas sabrukuma.
- Pēc pēdējiem datiem Melnkalnē mīt aptuveni 621 000 iedzīvotāju, tātad aptuveni trešdaļa Latvijas iedzīvotāju. Etniskais sastāvs ir visai raibs: melnkalnieši ir mazāk nekā puse (~45%), ir serbi (~29%), bosnieši (nepilni 9%) un albāņi (~5%).
- 80% teritorijas sedz kalni, no kuriem 30 virsotnes pārsniedz 2000 m v.j.l. Augstākā virsotne – *Bobotov Kuk* (2523 m). Nav nevienas vietas, no kurienes kalni nebūtu redzami. Aramzeme aizņem tikai 10%.
- Nebūdam Eiropas Savienības valsts, eirozonai Melnkalne ir pievienojusies. Kopš 2010. gada tā ir ES kandidātvalsts, un sarunas par iestāšanos sāktas 2012. gadā. Kā atzīst vietējie, vislielākais šī sapņa šķērslis esot korupcija.
- Atdaloties no Serbijas un iegūstot neatkarību, Melnkalne kļuva par valsti, kurā faktiski nav rūpniecības. Visi tiek ievesti no kaimiņvalstīm, galvenokārt Albānijas, Serbijas un Itālijas. Galvenais ienākumu avots ir tūrisms. Vasarā vilina piekraste, ziemā aizvien populārāki kļūst kalnu kūrorti.

ir Budva. Te jūnija pirmās nedēļas nogalē tiek atklāta tūrisma sezona. Vērienīgi pasākumi ilgst vairākas dienas. Šogad uzstājas Ksenija Sidorova un Milošs Karadagličs, turpinājumā – grupa *Il Volo*, kuras sniegums raisīja publikas sajūsmu. Koncerti ir bez maksas. Tieši pusnaktī debesis virs Adrijas jūras rotā krāšņs salūts. Pēc pusnakts ir *afterpārījs* Mogrenas pludmalē, nedaudz ārpus kūrortpilsētas. Līdz ar tūrisma sezonas atklāšanu strauji pieaug cilvēku skaits ielās un pludmalēs, burtiski kā uz burvju mājiņa atmosfēras kūrorta naktsdzīve.

Tā visa Budvā nebūtu bez skaistās vecpilsētas. Tā nav liela, taču šaurās venēciešu laika ieliņas un baznīcu torņi, kā arī nelielie, omulgie veikali un krodziņi vilināt vilina atgriezties atkal un atkal. Tādēļ grūti noticēt, ka šos mūrus gandrīz pilnībā sagrāva 1979. gada zemestrīce. Atjaunošana ilga desmit gadus. Tieši venēciešu valdīšana (15.–18. gs.) bija Budvas zelta laiki. Kā kūrorts tā sāka attīstīties tikai 20. gadsimta 30. gados. Pilsētā ir 17 pludmaļu, taču tās ir

smilšu-olū. Ja vēlaties peldēties, es ieteiktu ņemt līdzi gumijas čības – pat tad, ja no krasta šķiet, ka jūrā var ieiet bez problēmām, peldētāju sagaida pārsteigums: ūdenī paslēpusies oļi.

Nedaudz labākas pludmales – plašākas, klusākas un ar smalkākām smiltīm (lasiet – granti) – ir blakus Bečiću kūrortā. Taču tur bez viesnīcām un pludmalēm nekā cita nav. Tādēļ abi kūrorti savienoti ar tuneli, lai budvieši varētu doties uz Bečiću pludmalēm, savukārt kaimiņi – apmeklēt Budvas vecpilsētu un veikalus.

Ieskatš Budvas Rivjērā nebūtu pilnīgs bez ikoniskās Sv. Stefana (*Sveti Stefan*) salas pieminēšanas. Tā ir viena no Melnkalnes visvairāk fotografētajām vietām – sala, kuru ar sauszemi savieno šaura smilšu strēle jeb tombolo. Pati sala ir elitārs piecvaizņu kūrorts, kurā atpūties šīs pasaules varenie un ietekmīgie: Sofija Lorēna, Elizabete Teilore, Merilina Monro, Kērks Duglass, vairāku karalisko ģimeņu pārstāvji. Diemžēl 2020. gadā pandēmijas dēļ

kūrorts slēgts, un nav zināms, kad tas atsāks tūristus uzņemt.

Uz abām pusēm no salas plešas skaistas gaišu smilšu pludmales. Gar piekrasti izejot cauri priežu mežam, skatam pavēras divi brīnišķīgi līči – Karaļa un Karalienes pludmale. Pirms kovida elitārajā vietā pie Miločera villas ar skatu uz Sv. Stefana salu par saulesargu un pludmales krēslu nomu nācies šķirties no 100 eiro dienā...

NACIONĀLIE PARKI

Melnkalne ir bagāta ar nacionālajiem parkiem. Viens no populārākajiem ir Skadaras ezera nacionālais parks. Tas ir Eiropā lielākais ezers, kura divas trešdaļas atrodas Melnkalnē, bet atlikusi daļa – Albānijā, kur to sauc par Škodras ezeru. Nacionālajā parkā mīt vairāk nekā 250 putnu sugu. Ezers vietām atgādina purvu, vietām upi, bet vēl citur plešas krāšņi ziedoši ūdensrožu lauki.

Durmitoru nacionālais parks valsts ziemeļos ir iekļauts UNESCO pasaules dabas mantojuma sarakstā. Durmitori ietver 23 iespaidīgas

kalnu virsotnes, 17 ledāju ezerus un Eiropā dziļāko – Taras – kanjonu. Dziļākajā vietā tas sasniedz 1300 m. Pasaules mērogā to pārspēj tikai Lielais kanjons ASV. Tara tiek uzskatīta par vienu no Eiropā labākajām upēm raftingam (braukšanai ar plostu vai laivu pa straujām upēm – red.), taču tūristus ne mazāk vilina vēl viena Melnkalnes vizītkarte – Džurdževića tilts, kas paceļas 172 m virs Taras. Tas uzbūvēts neilgi pirms Otrā pasaules kara. Lai apturētu vācu armiju, viens no tilta posmiem uzspridzināts, bet pēc kara atjaunots. Tos, kuriem patīk ķert adrenalīnu, iepriecinās iespēja šķērsot Taras kanjonu pa Eiropā garāko gaisa trošu ceļu (*zipline*) paralēli iespaidīgajam tiltam.

Nacionālais parks Biogradska Gora popularitātes ziņā nedaudz piekāpjas iepriekš minētajiem. Tajā ietilpst Biogradas ezers un 1600 ha reliktu mežu, kādi Eiropā saglabājusies tikai trīs. Parkā ir daudz pastaiģu maršrutu un taku.

Prokletijas nacionālais parks atrodas ziemeļos un turpinās Albānijā.

Šis ir viens no vismazāk izpētītajiem un mazāk apmeklētajiem. Tas piemērots klinšu kāpšanai un kalnu tūrisma. Te atrodas Gusines ciems ar divām mošejām.

NOBEIGUMA VIETĀ

Melnkalne ir valsts, kuru vārdos grūti, pat neiespējami aprakstīt. Tā vienkārši jāredz! Kaut gan teritorija nav liela, ar nedēļu nepietiek. Tā ir paradīze dabas mīļotājiem. Ceļojuma laikā nepameta doma, ka Melnkalnē kadri īpaši nav jāmeklē – vienalga, kurā virzienā pavērstu fotoobjektīvu, kadrs būs vienkārši lielisks.

Leģenda vēsta, ka Dievs, dalot dabas bagātības, katrai zemei iedevs pa drusciņai: kādai tikuši kalni, citai – jūra. Taču virs Melnkalnes maiss saplīsis, un visas bagātības – gan kalni, gan ezeri, gan jūra un upes – izbīrušas vienuviet. Pavodot nedēļu šajā brīnišķīgajā zemē, nākas tam piekrist. Novēlu katram pašam par to pārliecināties – tūrisma sezona Melnkalnē ilgst līdz septembra vidum.

Vācijā uztur mazo Latviju

Kurzemiece DINA EMERIHA uz Vāciju devās 18 gadu vecumā – nākamajā dienā pēc skolas izlaiduma. Toreiz bijusi iecere gadu pastrādāt par auklīti, lai gūtu pieredzi un labāk saprastu, ko studēt. „Šogad jau būs 23 gadi, kopš esmu Vācijā. Agrāk nekad nebūtu domājusi, ka palikšu šeit tik ilgi,” saka Dina, kad satiekamies Freiburgā, latviešu centrā *Bērzaine*, kur viņa ir izpilddirektore. Viņa te dzīvo ar savu ģimeni: „*Bērzaine* – tas nav tikai darbs, tā ir mana dzīve, var teikt, arī misija.”

VALODU VAR APGŪT DZĪVES SKOLĀ

„Mācījos Ugāles vidusskolā, un, to beidzot, man nebija īstas pārliecības, ko es gribētu darīt tālāk,” atceras D. Emeriha. Tieši tajā laikā piedāvāts doties uz Vāciju vienu gadu strādāt par auklīti, un tas Dinai šķitis labs risinājums: iepazīt pasauli, apgūt vācu valodu, saprast, ko gribas darīt. Informāciju par to, ka kādai sievietei netālu no Freiburgas nepieciešama auklīte, viņa uzzinājusi no Leona Mertena, kurš tolaik bija Freiburgas latviešu centra pārvaldnieks un pazīstams Dinas ģimenei. Lēmumu pieņēmusi zibenīgi, pieteikusies programmā *Au Pair*, kas koordinē auklīšu darbu, un devusies uz Vāciju.

Tā Dina kļuvusi par auklīti ģimenē, kurā sieviete nesen bija šķīrusies un viena audzināja pusotru gadu vecu meitenīti. Mamma strādājusi maiņās, un auklīte ar mazo pavadījusi daudz laika: „Dzīvoju ģimenē, man bija sava istaba.”

Nonākot Vācijā, sapratusi, ka vācu valodas zināšanas, kas apgūtas skolā, nebūt nav pietiekamas. Taču, strādājot par auklīti un sarunājoties ar mazo meitenīti, Dina pratusi sarunāties arvien labāk. „Mazā sāka runāt, un es valodu iemācījos kopā ar viņu. Esmu gājusi arī kursus, taču lielākoties visu apguvu dzīves skolā.”

Vieta, kur Dina tolaik dzīvojusi, atradusies apmēram 20 kilometru no Freiburgas. Kad bijis brīvs laiks, devusies uz Freiburgas centru, lai pamazām to iepazītu. „Es atceros, ka sākumā bija ļoti bail apmaldīties. Nebiju arī pārliecināta, ka mācēšu vāciski prasarīt ceļu. Tāpēc pilsētu iepazīnu pamazām – no sākuma divas ielas, citā reizē nākamās divas, un tā tālāk,” atceras Dina. Tagad viņa atzīst, ka Freiburgā jūtas kā mājās: „Man patīk, ka cilvēki šeit ir vienkārši un atvērti. Viss ir zaļš, un apkārt daudz kalnu.”

No tā dzīves posma, kad strādājusi par auklīti, Dinai palicis secinājums, ka šis darbs lielus ienākumus nenes, taču ar tā palīdzību apgūt valodu var labi.

PATĪK STRĀDĀT AR CILVĒKIEM

Dina Vācijā aizkavējās ilgāk, nekā bija plānots, un kādu dienu

„Dzīvojot Latvijā, latviskumu tā neizjutu kā šeit,” atzīst bijusi ugālniece Dina Emeriha, kura vairāk nekā 20 gadus dzīvo Vācijā.

nejauša saruna viņu novedusi pie nākamā darba beķerejā *K&U*. „Kāds paziņa mudināja pieteikties beķerejas organizētajām mācībām, pēc kurām varēja iegūt darbu. Kaut arī man domas par profesiju virzījās sporta un medicīnas virzienā, tomēr nolēmu pamēģināt. Un nebūt nenozēloju. Darbs bija grūts, bet interesants, un esmu tajā iepazīsusi daudzus interesantus cilvēkus. Man patīk strādāt ar cilvēkiem,” saka Dina. Pēc mācībām strādājusi par pārdevēju speciālistu, kas pārdod maizi un konditorejas izstrādājumus un daļēji pats arī tos gatavo. Un, kad pieredze šajā darbā bija uzkrāta, Dina pati kļuvusi par mācību vadītāju citiem. Pavisam šajā jomā nostrādāti desmit gadi.

Beķerejā liktenis Dinu savedis kopā ar nākamo vīru: „Kad mums vaicā, kā iepazīsāmies, mēs parasti smejamies un sakām, ka tas notika stacijā. Tolaik strādāju filiālē,

kas atradās Freiburgas dzelzceļa stacijā. Savukārt Lorencs strādāja par bārmēni līdzās esošajā klubā. Viņš nāca pēc darba ēst brokastis. Tā iepazīsāmies.”

Lorencs atstājis zīmīti, kurā aicinājis satikties. Dina tajā laikā par attiecību veidošanu neesot īpaši domājusi, taču dzīves ceļi saveduši kopā, un 2010. gadā Ventspilī jūras krastā abi salaulāti. Pēc diviem gadiem piedzimis Mila, vēlāk – jaunākā meitiņa Maila.

Jūra Dinai esot īpaši mīļa – dzīvojot Freiburgā, tās pietrūkstot, tāpēc, kad ir atvaļinājuma laiks, ģimene cenšoties doties uz tām vietām, kas ir pie jūras.

SĀK NOVĒRTĒT VAIRĀK

Pirms gadiem pieciem Dina sākusī pilnas slodzes darbu latviešu centrā *Bērzaine*, ar kuru viņai bijusi saikne gandrīz visu laiku. Agrāk gājusi palīgā klāt galdus, kad notikušas organizācijas *Daugavas vanagi* sēdes, iesaistījusies arī citās reizēs. Pēc tam strādājusi nepilnu slodzi vienlaikus ar pamatdarbu. „Kad piekritu šeit strādāt, mans vienīgais nosacījums

Organizācijas *Daugavas vanagi* Vācijā īpašums *Bērzaine* atrodas Freiburgā. Tas darbojas kā viesu nams un kultūras centrs, kurā īpaši gaidīti vienmēr ir latvieši.

Latviešu centra *Bērzaine* izpilddirektore Dina Emeriha kopā ar centra saimnieci Inesi Avenu un Viktoriju Ivanovsku no Ukrainas. Latviešu centrs jau no paša kara sākuma iesaistījies ukraiņu bēgļu izmitināšanā.

Dina ar vīru Lorencu Emerihu un meitām Milu un Mailu.

bija: es negribu stāvēt publikas priekšā un runāt, jo man nepatīk atrasties uzmanības centrā – tas nav mans aicinājums,” atzīstas Dina. Taču latviešu centra komandai tā nav šķitusi liela problēma, jo tad, kad notiek pasākumi, ar vadīšanu un uzrunām lieliski tiek galā *Bērzaines* saimniece Inese Avena. Pasākumu latviešu centrā ir daudz, jo tā misija ir kopt un uzturēt latviskās tradīcijas un vērtības.

„Dzīvojot Latvijā, latviskumu tā neizjutu kā šeit, Vācijā. Esot projām no mājām, sāku to vairāk novērtēt. Citādi izjūtu arī valsts svētkus. Kad esmu ārpus Latvijas,

uztveru to daudz emocionālāk. Lielu prieku vienmēr sagādā mūziķi, kori vai deju kolektīvi, kas pie mums atbrauc no Latvijas. Tie atved mazu gabaliņu no manas zemes, un šeit es to ļoti novērtēju.”

Dina skaidro: *Bērzaines* komanda gādā, lai latviešiem būtu vieta, kur atbraukt, un lai *mazā Latvija* tur vienmēr paliktu un neizzustu. „Mēs gribam, lai tie latvieši, kas pie mums atbrauc, justos nevis kā svešā zemē, bet kā mājās.”

„Mēs gribam, lai tie latvieši, kas pie mums atbrauc, justos nevis kā svešā zemē, bet kā mājās.”

Smeļas zināšanas dārzkopībā un augļkopībā

Piecas mūspuses biedrības Latvijas Dārzkopības institūtā Dobelē piedalījušās Borisa un Ināras Teterevu fonda programmas *Pats savam saimes galdam* dalībnieku lielākajā saietā, un Kuldīgas novads pārstāvēts viskuplāk.

Zinātnieku un selekcionāru vadībā 30 atbalstīto organizāciju pārstāvji iepazīna dārzenkopību un augļu koku audzēšanu. Mūsu novadu pārstāvēja Kuldīgas senioru skola, bet Kuldīgas novads šoreiz pārstāvēts viskuplāk gan biedrību, gan ģimeņu skaita ziņā. Pa deviņiem projektiem norit Kurzemē un Vidzemē, seši Latgalē, pieci Zemgalē, un vienu visā valstī rīko fonds *Ziedot.lv*. Kopumā iesaistījušās 903 ģimenes jeb gandrīz 3500 cilvēku.

Latvijas Dārzkopības institūtā par dārzenu un augļu koku audzēšanu biedrību pārstāvjiem stāstīja zinātnieki un selekcionāri.

Kā norāda Borisa un Ināras Teterevu fonda valdes pārstāvis

Mareks Indriksons, šī programma ļauj grūtībās nonākušiem cilvēkiem pašiem dārzā sagādāt pārtiku savai saimei. Turklāt

paēdināti tiks ne tikai audzētāji un viņu ģimenes vien – daļu izaudzētā tās dāvina sociālajiem centriem, senioru namiem, zupas

virtuvēm, tādējādi ziedošanas tradīciju turpinot.

Daina Tafelberga
Agra Šilīņa arhīva foto

„Arī mēs – Dārzkopības institūts un Selekcionāra Pēteru Upiņa biedrība – jau vairākus gadus īstenojam projektus programmā *Pats savam saimes galdam* un redzam, ka rosīgie ļaudis ir pateicīgi par iespēju audzēt produktus pašpatēriņam,” teica institūta vadītāja Inese Ebele.

Slavenos Ferrari Kuldīgā sagaida vissirsnīgāk

Fanu klubs *Scuderia Ferrari* Latvijā automašīnām *Ferrari* organizējis starptautisku tūri, un viena no pilsētām, kurā luksusa sporta spēkrati piestāja, bija Kuldīga.

Atbrauca 11 automašīnas no Luksemburgas, Itālijas un Igaunijas. Kuldīgas iedzīvotājiem un ciemiņiem bija ekskluzīva iespēja apmeklēt *Ferrari* parādi, uzzināt vairāk par šo zīmolu, tā vēsturi un jaunumiem un pavadīt laiku autoentuziastu vidū.

Fanu kluba *Scuderia Ferrari* Latvijā viceprezidents Jānis Ķīsis stāsta: „Es klubā esmu kopš 2015. gada. Pasaulē ir gan *Ferrari* īpašnieku klubi, gan fanu klubi, kuros ir īpašnieki, fani un citi entuziasti. Pasaulē ir 200 fanu klubu, un mēs esam trešie, kas sarīkojuši starptautisku pasākumu. Mūsu mērķis ir izklaidēt savus biedrus – pie mums ciemojas draudzīgs klubs, kas pasākumus līdz šim nav rīkojis. Mēs viņiem palīdzējam izklaidēt biedrus, kuri piedalās arī citos *Ferrari* pasākumos.

Šo plānojam jau sen – kopš 2019. gada, jo viss aizkavējās kovida dēļ. Lai tādu sarīkotu, jāiegūst ļoti liela spēkratu īpašnieku uzticība, un tas nav lēti. Mašīnas jāatved no durvīm līdz durvīm, līdz ir mehāniķis kur treileri: ja kādai mašīnai kaut kas atgādās, mehāniķis uzreiz var to uzlikt uz treilera. Tas viss, protams, maksā ļoti dārgi. Savācot sākotnēju sponsoru atbalstu un ieliekot savus līdzekļus, tas tomēr ir iz-

Soms Ate Kūtsa no savas darbavietas Igaunijā, kur automašīnas tirgo, atbraucis ar zilu šīgada *Ferrari 296 GTS*.

devies. Latvijā visās pilsētās, kur esam braukuši, mūs sagaidīja ļoti labi, bet Kuldīgā – vissirsnīgāk un ar vislielāko atbalstu.

Esam konstatējuši, ka šādām parādēm absolūti nepieciešams policijas konvojs. Bet Latvijā tādas prakses nav – Valsts policija to pilnībā noraida. Kad autokolonna ir liela, tad tur, kur ir dzīvāka satiksme, pie luksoforiem mašīnas, kas brauc pēc noteikumiem, ar laiku sadalās – pa starpām iebrauc citas, un beigās kolonna izjūk. Cilvēki, kas mašīnas sagaida, grib redzēt šovu, kurā visas atbrauc kopā.

Bez eskorta tas nav iespējams. Kuldīga ir otrā pilsēta, kas mums izpalīdz ar pašvaldības policiju. Par pretimnākšanu priecājos. Mums līdzī brauc videokomanda un fotogrāfs.

Cilvēki, kas ar šīm mašīnām brauc, dzīvē ir kaut ko sasnieguši un pārsvarā ir jau gados. Viņus interesē kultūra, skaistākās vietas, vēsture, viņi uzdod daudz jautājumu. Mums jāpaspēj Latviju izrādīt. Iedzīvotājus interesē autoparāde, bet autoīpašnieki vēlas apmainīties ar pieredzi un uzzināt kaut ko jaunu. Mums jānodrošina balanss: ko iegūst autoīpašnieki

Kuldīgā varēja apskatīt 11 luksusa sporta auto *Ferrari* modeļus.

un ko pilsēta. Latvijas *Ferrari* kluba prezidents ir itālis. Viņš te dzīvo jau desmit gadus un zina, cik skaista šeit ir daba, tāpēc atveda ārzemju viesus.”

Ate Kūtsa no Somijas strādā šo automašīnu dīleru centrā, kam ir luksusa auto kolekcijas zāle Igaunijā. Viņš atbraucis ar zilu *Ferrari 296 GTS* un stāsta: „Man tas nozīmē ļoti daudz – kaislību, manu darbu un dzīvesveidu. Pašam šīs markas auto vēl nepieder, bet ceru, ka drīz būs. Modelis, ar ko atbraucu, no sarkanajiem izceļas ar savu zilo krāsu, kā arī tas ir šīgada izlaidums. Šis

ir diezgan inovatīvs, jo tam ir V6 hibrīdmotors. Tas ir pirmais *Ferrari* ar V6 benzīna motoru, kas kombinēts ar elektromotoru. Debešķīga mašīna!”

Biju dzirdējis, ka Latvijā tiks organizēta tūre. Latvijas klubs ar mani sazinājās, un es piekritu. Igaunija ir blakus, tāpēc man tas ir izdevīgi. Gribēju arī satikt *Ferrari* īpašniekus no citām valstīm. Šosejas ir labas, bet pilsētās ielas var nebūt tik gludas. Kuldīgā ir ļoti skaisti – man patīk vecpilsēta, arī Ventas rumba.”

Jēkaba Aleksandra
Krūmiņa teksts un foto

PASAUĻĒ

Kas tā par vietu? 26. kārtā

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

2810 metru augsta plakankalne. Tā ir grēdas augstākā virsotne. Apmēram 34 km² plašo kalna virsotni iekļauj 400 līdz 1000 metru augstas klintis. Kalnā pirmoreiz uzkāpa britu ekspedīcija 1884. gadā. Intensīvo nokrišņu izraisītā izskalošanās izveidojusi savdabīgu virsotnes reljefu, un kalna ģeogrāfiskā izolētība padarījusi to par mājvietu daudziem endēmiskiem floras un faunas pārstāvjiem. Tomēr, neraugoties uz turpmākajām ekspedīcijām, flora un ģeoloģija joprojām ir lielā mērā nezināma. Pateicoties īpašajai vietai, diezgan vieglai piekļuvei un kāpšanas apstākļiem klinšu dienvidu pusē, šis kalns ir viens no populārākajiem pārgājienu mērķiem. Ir versija, ka šī vieta ir iedvesmas avots Artura Konana Doila 1912. gada romānam *Zudusi pasaule* (*The Lost World*).

Atbildi gaidām līdz 3. augusta 11.00 e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

25. kārtas atbilde: Naskas līnijas, Peru (angl. Nazca lines).

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Vineta Kondraņicka, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Gunta Folkmane, Daina Gerente, Inese Midrijāne, Ingars Neimanis, Indra Grandava.

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 3. augusta 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik tirgotāju bija pieteikušies Kuldīgas vasaras vitrāžu tirdziņā?

Atbilde: Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra Mājas kafējnicu dienas rīko trešo reizi.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

MANS VAĻASPRIEKŠ

Pilsētnieks ar laukiem sirdī

Kuldīdznieks Mārtiņš Bubinduss savā mazdārziņā jau kopš agrām pusaudžu dienām audzē visdažādākos augus. Kas iepriekš bija tikai vaļaspriekš, tas jau pāraudzis mazā uzņēmējdarbībā.

INTERESE BIJUSI VIENMĒR

„Mans vaļaspriekšs ir dārzkopība. Lielākoties audzēju dārzeņus – tomātus, gurķus, ko pārsvarā izmantoju pašpatēriņam. Audzēju arī arbūzus. Kaut gan man patīk to darīt, jo uzskatu to par ļoti interesantu procesu, parasti man tie neizdodas tādi, kādiem jābūt.

Nopietni ar dārzkopību nodarbojos kopš 2019. gada, jo tas ir laiks, kad uzceļu pirmo kārtīgo siltumnīcu. Iznāk četri gadi, un tas varbūt neizklausās tik daudz, taču interese par augu audzēšanu man bijusi vienmēr. Vairāk vai mazāk tas aizsākās, braucot vasarā pie ģimenes draugiem, kuri dzīvo laukos. Tur man tika dota iespēja gan pastrādāt, gan iemācīties dārzkopības un lauksaimniecības pamatus. Tad sapratu, ka mani tas interesē.

Visvairāk pirmsākumos interesēja lauksaimniecība, taču, dzīvojot pilsētā, to praktizēt nav iespējams. Nācās meklēt alternatīvu – tā es nonācu līdz dārzkopībai, jo tā iespējama pilsētā. Pie mājas var uzcelt savu mazo siltumnīcu

Kuldīdznieks, jaunais dārzkopis Mārtiņš Bubinduss darbojas arī skautos.

un iekopt mazdārziņu. Tagad audzēju arī Latvijai netipiskus augus. Cenšos līdz ražas novākšanai novest paša stādīto citronkoku, granātābola koku un pomelo koku. Tie visi gan ir tikai sākuma līmenī. Uzskatu, ka līdz ziedēšanai un augļiem vēl diezgan tālu. Tas vairāk ir kā eksperiments.”

MAZA UZŅĒMĒJDARBĪBA

„Izaudzēto pārsvarā lietoju pašpatēriņam, taču atsevišķos gadījumos novācu lielāku ražu, lai varētu pārdot citiem. Iepriekš esmu piedāvājis tomātus, gurķus,

arī sagatavotus stādus, ko cilvēki var iestādīt mazdārziņos. Iepriekš man tika piedāvāts veidot skolēnu mācību uzņēmumu. Izskatīju šo opciju, taču atteicos, jo man tā šķita par daudz sarežģīta. Plānoju slēgt norunu ar biedrību *Pelēkais vilks*, ka tā man ļautu savu produkciju pārdot. *Pelēkais vilks* ir samērā populārs āra dzīves apmācību centrs, kas Padures pagastā regulāri organizē pusaudžu nometnes. Ideja ir tāda: kad vecāki ierastos pakaļ bērniem, kas piedalījušies nometnē, es viņiem piedāvātu paša audzētos dārzeņus.”

Mārtiņš audzē arī arbūzus.

Siltumnīcā paša izaudzētie tomāti.

DARBS VISAM GADAM

„Ar dārzkopību nodarbojos visu gadu. Protams, ziemā tas ir mazāk aktuāli, jo tad fiziski ko izaudzēt ir daudz sarežģītāk. To laiku parasti pavadu, iegādājoties jaunas sēklas, pētot jaunas šķirnes un papildinot zināšanas. Tad nāk pavasaris, kad jāsāk audzēt stādus. Uz vasaras pusi tie jau jāstāda zemē. Sākas laistīšana, mēslošana, lapu apgriešana – ļoti apjomīgs, bet interesants darbs. Kad sāc nodarboties ar dārzkopību, kļūsti tai piesiets. Tad nevar aizbraukt prom uz mēnesi un aizmirst par ravēšanu, laistīšanu un visu pārējo, jo tad dārzs ātri pārvērtīsies džungļos.”

TIEK GALĀ PATS

„Stādus es nepērku, jo cenšos izaudzēt pats. Mans galvenais dārza

instruments – rokas, jo ar tām var izdarīt visu. Protams, mēdzu izmantot arī papildu rīkus: kapli, spaini, lāpstu. Nesen iegādājos sūknīti, lai no akas varētu ūdeni pa taisno nogādāt līdz siltumnīcai. Pirms tam iznāca ūdeni līdz siltumnīcai nest ar spaiņiem.”

IR JĀEKSPERIMENTĒ

„Visiem, kas interesējas par dārzkopību, iesaku vienkārši eksperimentēt. Informācija jāmeklē internetā, un atrastais jāizmēģina. Tad nākamajā gadā jau zini, vai ir izdevies, vai šis darbs domāts tev, vai vēlies to turpināt. Es esmu darījis tieši tāpat – daudz ko izmēģinājis.”

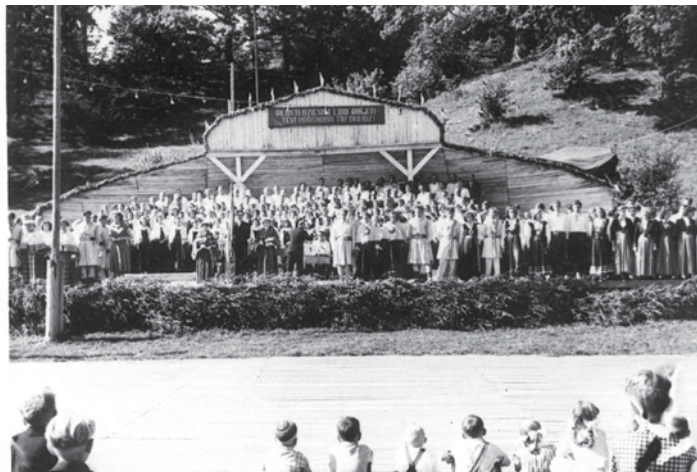
Dāvids Skuška
Mārtiņa Bubindusa
arhīva foto

IEVĒRĪBAI! Konkurso uzvarētāji tiek noteikti reizi ceturksnī.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papēlīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas novadā.

KULDĪGAS
NOVADA
MUZEJS

Atbildi līdz 3. augusta 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

26. jautājums. Dziesmu svētku ieskaņas koncerts 1960. gadā. Kur tas notiek? Kas tā par vietu?

25. jautājuma atbilde: kuršu ķoniņu ciemā tagadējā Turlavas pagastā.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Daina Gerente.

ATRODI TEIKUMU!

Meklējiet pilno teikumu *Kurzemniekā* un atbildes līdz 3. augusta 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

25. jūlija laikrakstā: „Ja kāds no mums kaut ko nesaprot...”

Atbilde: „Jāplauj zālieni un zālāji, lai tie labi ataugtu.”

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Daina Gerente, Ingars Neimanis.

PĀRDOD

3 istabu **DZĪVOKLI** Talsos. Tālr. 26116758.

Piedāvājam kvalitatīvas **BĒRZA BRIKETES**. Ilgi deg, mazs pelnu atlikums, 270 EUR par paleti. Tālr. 20331463.

SIA **AJG plus** pārdod sazāgētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Pārdod ar piegādi sausu, skaldītu **MALKU**, 3 m garu malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Pārdod skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 25607959.

KŪTSMĒSLUS, MELNZEMI, trūdzemī, kūdru, mulču, smilti, granti maisos un kravās. Tālr. 29560885.

PĪLĒNUS, CĀLĒNUS. Tālr. 28750421.

8–9 mēn. vecas brūnas un baltas **DĒJĒVISTAS**. Bez maksas piegāde, pārkot 10 gab. un vairāk. Tālr. 24976880.

IZNOMĀ

Tiek iznomāta **BIROJA TELPA** (29 m²), nomas maksa: 170 EUR mēnesī + komunālie maksājumi. Tālr. 29255560.

MAINA

Maina **JAUNBŪVI** Talsos bez iekšējās apdares pret lauksaimniecības vai meža zemi. Var būt neapstrādāta zeme, izcirtums, jaunaudze vai briestaudze. Platība: 10–20 ha. Tālr. 26129919.

VĒLAS ĪRĒT

Meklēju ilgtermiņa īrei **DZĪVOKLI** Kuldīgas vecpilsētā/centrā. Tālr. 29245239.

VAJADŽĪGI

SIA **Rietumu būvniecība** (reģ. nr. 41203068543) aicina darbā objektos Kuldīgā **BŪVSTRĀDĪNIEKUS** (riņģis, koka konstrukcijas, apdares darbi). Konkurētspējīgs, laikā izmaksāts atalgojums no 5 EUR/h. Tālr. 27044100.

PATEICĪBA

Ziedoju koncertā torņa atjaunošanai **Torņu sasaukšanās** 29. jūlijā Vārmes Sv. Miķeļa baznīcā muzicēja viduslaiku mūzikas grupa **Schola Cantorum Rīga** un tika saziedoti 941,83 EUR. Sirsnīgs paldies grupai un ziedotājiem! Lai Dievs jūs svētī! Virsmācītājs Viesturs Pirro

PĒRK

Vietējais mežsaimniecības uzņēmums pērk visu veidu **MEŽA ĪPAŠUMUS**: izcirtumus, jaunaudzes, briestaudzes. Interesē dažāda lieluma platības. Augstākā cena reģionā. Tālr. 25731315.

Pērk izcirtus **MEŽUS** (3000 EUR/ha), jaunaudzes, zemi. Tālr. 28282021.

SIA **Craftwood** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS**. Cena: 1500–10 000 EUR/ha. Tālr. 26360308.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

Motobloka **PIEKABI**. Tālr. 25610129.

SIA **AIBI** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS**, jērus, zirgus. Iepērkam arī bioloģiskos lopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20238990.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** pērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

MELLENES, GAIENES Kuldīgā. Braucū pakaļ arī uz mājām. Tālr. 24914134.

DAŽĀDI

Piestrādāju par **ELEKTRIĶI**. Tālr. 26279280.

Sniedzam **ZĀLES PĻAUŠANAS** pakalpojumus ar zāles pļāvēju un trimmeri. Tālr. 20334850.

Piedāvājam **TRIMMERĒŠANAS** pakalpojumus: latvāņu pļaušanu, grāvju, zāles pļaušanu, jaunaudžu kopšanu, atēnošanu. Tālr. 28999550.

RESTAURĒJAM UN SILTINĀM fasādes, dažādi jumta darbi, maiņa un remonts, būvgružu aizvešana, dažādi koka darbi, materiālu piegāde. Tālr. 22489517.

Ierīko **ŽOGUS**. Tālr. 26953266.

Uzstādām **JUMTUS** un **ŽOGUS**. Tālr. 26267930.

Sertificēts **TAKSATORS** profesionāli izgatavos inventarizācijas lietu jūsu mežam. Cena: 60 EUR! Piedāvājam arī **MEŽAUDZES** novērtēšanu, cirsmu dokumentācijas sagatavošanu, īpašuma robežu, kupicu ierīkošanu un atjaunošanu, bezmaksas konsultācijas. Strādājam visā Latvijā! Tālr. 25731315.

Tīra **AKAS** UN **URBUMUS**. Tālr. 27448331.

LĪDZJŪTĪBAS

*Lai tev dzimtās zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied.*
/J.Silazars./

Sirsnīga līdzjūtība Imantam, Ivetai un pārējiem tuviniekiem, mammu RUČU mūžībā pavadot.
Ilga, Vaņa

*Diena mana, diena mana,
Tu atnāci nezināma;
Vakar skaisti gavilēju,
Šodien veda smiltājā.*

/T. dz./
Līdzjūtība tuviniekiem, MARIJU STEIMANI pavadot smilšu kalniņā.
Basu suitu dziedātājas

*Vasara sāpēs sadegusi,
Dvēseļu dārzos aizgājusi.
Mūžīgu mieru dzīvei, kas bija.
Tālāk viss ieritēs atmiņās.*

/B.Vilks./
SIA **Kuldīgas slimnīca** izsaka visdziļāko līdzjūtību Aigaram un Guntaram Strāķiem, no mammas uz mūžiem atvadoties.

*Mēs atnācām, un kāds aiziet,
Tad mēs aiziesim un nāks cits.
Un tā tam, tā tam būs griezties,
Kamēr pasaule sev vēl tic.*

/R.Kaupers./
Aigar un Guntar, esam ar jums kopā sāpju brīdī, mammiņi zaudējot.
Kolēģi rehabilitācijas nodaļā

Izsakām dziļu līdzjūtību IVARA VĒTRAS tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.
Kaimiņi no Kārklīņiem

*Ar mūžiem tāpat kā ar svecēm –
Deg, kamēr nenopūš vējš.*

/V.Kokle-Līviņa./
Skumjās esam kopā ar Anniņu, Initu un tuviniekiem, IVARU mūžībā aizvadot.
Guna, Gunta, Inta, Līga, Dzintra, Nadja, Maruta

*Es būšu visur...
Kā rasa ziedos,
Kā smarža kokos,
Kā vēsma baltās ābelēs.*
/A.Eglītis./

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļotā māmiņa un vecmāmiņa **SILVIJA MITRONE** (dzim. Jēkabsons) (25.01.1948.–30.07.2023.).
Izvadīšana ceturtdien, 3. augustā, 12.00 no Aizputes ielas kapliņas uz Kalna kapiem.
Tuvinieki

Izsakām līdzjūtību Annai un Initai, dēlu un brāli zaudējot.
Kaimiņi **Salmgriežos**

*Ir dzīve pārtrūkusī,
Tik daudz vēl alka sirds un prāts.*
/J.Silazars./

Skumju brīdī esam kopā ar SILVIJAS MITRONES tuviniekiem.
Kaimiņi

*Kaut pa vistālāko ceļu
Viena aizgāji, māt,
Es vienmēr būšu tev līdzās,
Tu vienmēr būsi man klāt.*
/I.Rudene./

Skumju brīdī esam kopā ar mūsu kolēģi Irēnu, no māmiņas uz mūžu atvadoties.
Darbabiēri Dienvidkurzemes virsmežniecībā

*Prāts negrib noticēt,
Sirds nesaprot,
Kam pēkšņi apdzisusi
Tava diena.*
/K.Apškrūma./

Izsakām līdzjūtību Valijai Balodei, meitu mūžībā aizvadot.
Piltenes ielas 14. nama kāpņu telpas kaimiņi

*Es aizeju un tomēr palieku –
Gan baltā saulē, gan zilā jūrā,
Gan šalčošā vējā es esmu pie jums.*
/Ā.Elksne./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Mudītei, bērniem, mazbērniem un pārējiem tuviniekiem, RŪDI zaudējot.
Kaļķu ielas 11. nama kaimiņi un Milleri

*No tevis tik daudz bija, ko gūt,
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd.*
/K.Apškrūma./

Skumjās esam kopā ar Baibu, Mudīti un pārējiem piederīgajiem, tuvu cilvēku zaudējot.
Silarāju ģimene

ATTĪRĪSIM
no kokiem un krūmiem

■ lauksaimniecības zemes, ■ grāvjus,
■ ceļmalas, ■ pamestus īpašumus
■ un citas teritorijas (sākot no 1 ha)

SAMAKSĀSIM
par iegūto materiālu

Strādājam ātri, kvalitatīvi un godīgi.
Samaksa tūlītēja - pie līguma slēgšanas.

AD PAKALPOJUMI
Tel. nr. 26147081
www.adpakalpojumi.lv

SVEASKOG

BEZ MAKSAS attīra no krūmiem
laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.

☎ 25 622 293

ALEX PIEMIŅAS
KONCERTS
ZVAIGZNES CEĻŠ

4. augustā 19.00 Saldus
Kalnsētas parka estrādē.

Piedalās:

Aija Andrejeva,
Harijs Zariņš,
Jānis Aišpurs,
Dināra Rudāne,
Atis Ievīns,
Ervīns Ramiņš,
Colt,
Very Cool People,
Kato u.c.

Biļetes Biļešu paradīzes
kasēs un Saldus TIC.

DĀRZĀ

No 1. līdz
8. augustam

Ārija
Rudlapa,
agronome

1. augusts. Sakņu diena. Novāc ziemas ķiplokus, sīpolus, kartupeļus un citus agros sakņaugus. Apstrādā, mēslo un gatavo augsni rudens sējumiem un stādījumiem. Pārjauc komposta kaudzes.

2. augusts. Sēšanai, stādīšanai un ražas vākšanai nelabvēlīga diena. Atliek tikai ravēt un pļaut nezāles, kas pēc lietus kupli sazēlušas. Nolikta sakārtošanai laba jebkura

diena, arī šī, ja vien ir brīvs laiks un darba prieks.

3., 4. augusts. Ziedu dienas. Vāc ārstniecības augus un puķu sēklas. Lasa ogas un vāc augļus. Spiež sulu, vāra ievārījumu, ražu konservē. Visam vajadzētu izdoties. Ja virtuves darbi apniks, var sakopt puķes. Noteikti atradīsies, ko apgriezt un sapucēt. Vēl var paspēt arī sasiet kādu pirtsslotu.

5., 6. augusts. Lapu dienas. Kā parasti lapu dienās visu kārtīgi aplaista. Pļauj zālienu un cērp dzīvžogus ar domu, lai tie ātri un kupli ataug. Sēj zaļmēslojuma augus un zālājus. Lai rudenī būtu svaigi zaļumi, iesēj atkal dilles, rukolu un citus ātri augošus garšaugus. Vāc zālaugu sēklas.

7., 8. augusts. Augļu dienas. Novāc augļus un ogas, arī gurķus,

tomātus, papriku. Skābē, konservē, vāra ievārījumu un spiež sulu. Novāc graudaugus un pākšaugus. Atliek sēklai paredzēto. Ja vieta sagatavota un stādi sagādāti, stāda zemenes un avenes. Uzmana augļu kokus – saliek atbalstu zem zariem, lai ražas smagums tos nenolauž. Vēlākām šķirnēm vēl var paspēt ražu normēt.

Lailas Liepiņas teksts un foto

Demokrātija: stāstīt, klausīties, sadzirdēt

„Pati svarīgākā ir vēlme otrā ieklausīties, mēģināt saprast un pat tad, ja nepiekriti, pieņemt, ka tas cilvēks tāds ir,” šādu atziņu Demokrātijas festivālā Kuldīgā pauda Daiga Kadeģe no Ziemupes biedrības Ziemupīte.

Viņa un vēl daudzi citi nedēļas nogalē bija ieradušies Pilsētas dārzā praktizēt demokrātiskas iemaņas sarunājoties, diskutējot, izpildot citus praktiskus uzdevumus. Divu dienu programma plaša – gan liels, gan mazs, gan jauns, gan vecs varēja atrast sev piemērotu darbošanās veidu. Festivāls Kuldīgā norisinās trešo reizi. Te neliels ieskats dažās aktivitātēs.

Pasākumu vērtē kuldīdzniece Maija Jankovska, viena no rīkotājiem: „Izdevās lieliski. Slepeno viesu sarakstu centāties veidot tā, lai tie atspoguļotu sabiedrības daudzveidību, – bija pārstāvji no valsts pārvaldes un biedrībām, radošie un darošie. Visi minēti Demokrātijas festivāla feisbuka lapā. Festivāls katru gadu aug – varbūt ne tik daudz aktivitāšu skaitā, cik kvalitātes un daudzveidības ziņā, un pilnīgi noteikti rīkosim arī nākamgad. Atsauksmes ir ļoti, ļoti labas – cilvēki novērtē intīmo gaisotni, to, ka nelielās kompānijās var runāties par dažādām tēmām. Pēc mūsu skaitīšanas te bijuši aptuveni 800 cilvēku.”

Demokrātijas kafējnīca. Apmeklētāji pēc nejaušības principa sasēdināti pie galdīņiem, lai slepenā viesu vadībā neformālā gaisotnē patērzētu par iepriekš nezināmu tēmu. Šogad bija ieradušies 16 ciemiņi, starp tiem arī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs. Kuldīdzniece Vija Kauķe pastāstīja, ka prezidents rosinājis, lai tēmu izvirza paši kuldīdznieki: „Par ko jūs gribētu parunāt?” Vienojušies apspriest mākslīgā intelekta plusus un minusus. Daži aspekti: vai cilvēki baidās no tā ienākšanas dzīvē, vai pazudis kādas profesijas, vai tas būtu taisnīgs, neiespajdojams tiesnesis, ko nevar uzpirkt.

Eiropas ideju simpozijam nakts tumsā runātājus kopā sauca filozofs Ģirts Jankovskis: „Senos laikos pēc dzirēm rīkoja simpozijus, kuros cilvēki nododas filozofijai. Simpozijā nekritizē, tā mērķis nav diskutēt un pierādīt. Tāpēc visi relaksēti atlaidušies gultās, lai domas varētu plūst brīvi un viegli. Mēs runājam par Eiropas idejām, un šīgada tēma – prasmes un dalīšanās ar tām.”

Lauma, Leo Veržeroli un viņu vecmāmiņa Inta Demme Ventspils vācu kultūras biedrības nodarbībā. Lauma un Leo ar mammu Agnesi Demmi atbraukuši no Parīzes apciemot radus, paviesoties Kuldīgā. Uz festivālu nākuši, mammas draudzenes aicināti, jo viņa šeit darbojas kā brīvprātīgā. Biedrības pārstāve Rita Čubera stāsta, ka bērniem rādīta izrāde *Brēmenes muzikanti* vācu valodā, un katrs varējis darināt papīra lelli. Mērķis – iepazīstināt ar vācu valodu, dzirdēt, kā tā skan.

Demokrātijas tiesas prāvu vadīja Nora Patmalniece: „Mājaslapā aicinājam cilvēkus iesniegt tēmas prāvai, kurā uz apsūdzēto sola tiks sēdināta demokrātija. Tās prezentējam, cilvēki apspriežas, un būs vai nu jāattaisno, vai jānotiesā ar nosacījumiem. Es gribētu, lai tas būtu argumentēti. Mani palīgi ir studenti Eva un Elvis no Eiropas biroja un Kuldīgas vidusskolēni Ralfs un Mārtiņš.”

Sarunu spēle *Demokrātijas spogulis*. Daiga Kadeģe no Ziemupes (attēlā) stāsta, ka biedrība Ziemupīte ir pilsoniski aktīva, piedalās dažādos notikumos un plānošanās: „Iesaistāties paši un mēģinām iesaistīt pārējos. Mums ir gan kempings, gan ēdināšana, gan veikals, gan pasākumi dažādu diskusiju veicināšanai.” Justīne Širina strādā Ventspils augstskolā un vada biedrību. Viņai bijis interesanti klausīties citus spēles dalībniekus: „Esmu daudz piedalījies līdzīgos pasākumos, kuros cilvēki cenšas sevi izziņāt, bet tie lielākoties bijuši domāti jauniešiem, un šodien ir ļoti interesanti paklausīties citu paaudžu cilvēkus, pavērtēt, kā viņi raugās uz dažādiem apgalvojumiem, kāda ir viņu pieredze. Man vispār patīk mācīties no cilvēkiem, iedzījināties.”

Arhitektūras darbnīcā Emīls no Jumpravas uzbūvējis māju, kurai uz jumta ir novietne mašīnai. Kuldīdzniece Elizabete savu māju būvē kopā ar mammu Solvitu Kirhneri. Nodarbību vada mākslas kuratore Maija Rudovska kopā ar māksliniecī Lieni Pavlovsku. Maija: „Bērni un pusaudži var iejusties arhitekta lomā un saprast, ar ko tas nodarbojas. Bērni taīsa savu mīļāko māju, kādu to iztēlojas, un darbos parādās tas, par ko viņi sapņo, kur grib dzīvot un jūtas droši. Mēs izmantojam dabas materiālus – neko sintētisku.”

Tēlrades darbnīcu *Eiropas vērtību kolāža* vadīja māksliniece Undīne Celītāne: „Mēģinām vizualizēt sešas Eiropas pamatvērtības: demokrātiju, cilvēka cieņu, brīvību, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības. Katrai piemeklējam asociatīvas bildes, un tā veidojas kolāža. Tālāks mērķis ir Kuldīgā radīt sienu gleznojumu, kas šīs pamatvērtības reprezentētu. Pa visiem veidojam gleznojuma skici.”

Liepājas krievu, baltkrievu un ukraiņu biedrības sievietes gatavoja aukstās zupas variantus: kāda bija ar bietēm, cita kā okroška. Bija arī izšūtu tautisku dvieļu izstāde, un meistarklasēs viešņas rādīja savu tautu tradīcijas. Ludmila Ržanova, krievu biedrības valdes locekle, priecājās šeit būt un pastāstīja, ka piedalījās arī Dziesmu svētkos.

- Demokrātijas kafējnīcas slepenie viesi:**
- Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs;
 - Kuldīgas novada deputāte Nellija Kleinberga;
 - Kultūras ministrijas sabiedrības integrācijas departamenta vadītāja Jeļena Šaicāne;
 - Latvijas Pilsoniskās alianses direktore Kristīne Zonberga;
 - vietnes *Manabalss.lv* komunikācijas vadītājs Didzis Meļķis;
 - biedrības *Zaļā brīvība* valdes priekšsēdis Jānis Brizga;
 - sarunu festivāla *LAMPA* līdzīnātāja, fonda *Dots* administratīvā direktore Egita Prāma;
 - Žaņa Lipkes memoriāla direktore Lolita Tomsone;
 - reklāmas aģentūras *Not Perfect Riga* radošais direktors, kampaņas *Demokrātija ir grūta* autors Aleksandrs Bētiņš;
 - filozofe Velga Vēvere;
 - māksliniece Liene Pavlovskā;
 - biedrības *Tēvi* nodarbību vadītājs Lauris Bokišs;
 - komiķe Džemma Sudraba;
 - Zemessardzes 45. kaujas nodrošinājuma bataljona seržants Juris Vectirāns;
 - Augstākās izglītības padomes locekle, biedrības *Šmiedrība* vadītāja Justīne Širina;
 - režisore Una Rozenbauma.

4.08
22.00
PADURES PAGASTĀ
PIE SENĀS KLĒTS

KURZEMES DJ

KURZEMES DJ
20 GĀDES
DJ 2023

DALĪBNIKI:
Mr. RoughBoy, LB, Salmz, Ego Jako, Re-House, Puma Tek, Oceanchild, Koochieris

ĢENERĀLSPONSORS: **E | I N V E N T A R I Z Ā C I J A**

ATBALSTĪTĀJI:

INFORMATĪVIE ATBALSTĪTĀJI:

ENERĢIJAS DZĒRIENU PĀRMĒRĪGAI LIETOŠANAI VAR BŪT NEGATĪVA IETEKME.